

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVI

Sausis – January 22, 1981

Nr.4

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAV keturiasdešimtas prezidentas Ronald Reagan.

AMERIKOS ŪKINĖ BŪKLĖ

Pirmasis prezidento Reagano rūpestis

Vytautas Meškauskas

Nors numatyto Valstybės sekretoriaus gen. Haig'o patvirtinimo procedūra senatė sukėlė daugiau dėmesio negu Reagano finansų patarėjų, pastarieji nulems naujojo prezidento politinį likimą. Jei sovietai artimiausiu laiku nepradės ko nors dramatiško, amerikiečiai daugiau rūpinsis savo ūkine būkle negu kuo nors kitu. Pagaliau ir iš gen. Haig liudijimo atrodo, kad jo užsienio politikos pasisiekimas ar nepasisiekimas yra susijęs su didesnę išlaidom karo reikalams, kas savo keliu

Ruošiant Dirvą spaudai, pranešta, kad tarp Irano ir Amerikos pasirašytas susitarimas ir 52 įkaltai, laikomi Irane, pagaliau paleisti ir per Alžirą bus atskraidinti dviem Boeing 727 lėktuvais į Vakarų Vokietiją, Wiesbaden.

priklauso nuo bendros ūkinės padėties.

Reagano administracija paveldėjo sergantį krašto ūkį. Jį kankina infliacija, pereitais metais pasiekusi netoli 12%, ir stagnacija — bedarbių skaičius siekia 7,4%, o visų tautos pajamų GNP padidėjimo laukiama labai nežymaus, vos vieno ar daugiausia dviejų procentų. Kartais infliaciją pasiseka apvaldyti sulėtinant ūkinį gyvenimą, iššaukiant stagnaciją, ir atvirkščiai — kiek infliacijos gali paspartinti ūkinio gyvenimo tempą. Mūsų atveju tokios manipuliacijos jau negali padėti. Kaip teisingai pastebėjo Iždo sekretorium numatytas Donald T. Regan, prie dabartinės būklės palaipsniui prieita per 15 metų ir todėl negalima tikėtis pasveikti per 15 dienų ar 15 savaitių. Negalima, pavyzdžiui, drastiškai sumažinti biudžeto deficitą, jei tam

tikros išlaidos įstatymais numatytos ir garantuotos eilei metų. Be to, su infliacija yra taip susigventa, kad niekas nenori susigventi su mintimi, jog infliacijos sustabdymas reikalauja aukų. Lengviau reikalausti atlyginimo padidinimo.

Infliacija yra naudinga vyriausybei ir... namų savininkams, o tokių yra 2/3 Amerikos šeimų. Teoriškai, Brookings Institution apskaičiavimu, išnaudojant visas galimas mokesčių lengvatas, investuojant į namus galima per metus pasiekti 63 su puse procento pelno. Pakilęs nuosimtis už paskolas neturėtų labai baidyti, nes atskaičius infliaciją, jis vistiek lieka labai žemas — tik 4 ar 5%. Kadangi 4 milijonai amerikiečių keičia savo namus kasmet ir vidutiniai užtraukia po 25,000 dolerių daugiau paskolos ne-

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuvių Dienos Australijoje

Antanas Laukaitis

Prieš pat Kalėdas sujūdimas Sydnėjaus aerodrome. Apie pusšimtis sydnėjiškių, tarp jų daugumas vietinių koviečių sportininkų, su lietuviškais sveikinimo plakatais ir pasipuošę savo išsiginėmis uniformomis, laukia sportininkų iš Amerikos ir Kanados. Ir, kaip tyčia, pranešama, kad lėktuvas vėluoja net keturias valandas. Ką padarysi, praėjo tos keturios valandos ir mūsų sportininkai, pasipuošę mėlynomis uniformomis, kartu su kitais svečiais: P.L.B. pirmininku Vyta. Kamantu, kuris jau man yra pažįstamas iš Chicagos, mūsų geras draugas, dabartinis skautų vadovas V. Vidugiris iš Los Angeles, kuris mus taip gražiai savajame Angelų mieste priėmė, mano kolega žurnalistas J. Janušaitis su poniu, kurį jau mes greitai pas save Australijoje pasilaikysime ir atgal į Chicago neišleisim ir daugelis kitų. Vežame į savo Lietuvių Klubą, vaišiname šaltaisiais gėrimais, nes, svečiai sako, jie ištrūkė iš rytinės Amerikos šalčių, buvo lyg pritrenkti australiškos šilumos. Tačiau viskas greit susitvarko, svečius pasiima juos apgyvendinę žmonės ir rytojaus dieną jau susitinkame kelionėje laivu į vieną iš gražių mūsų paplūdimių. Ten svečiai maudosi, valgo šviežią žuvį, gurkšnoja alutį ir stebi naują australišką aplin-

ką. Apžiūrima miestas, garsusis operos pastatas ir vakare jau pirmosios rungtynės. Tai buvo susipažinimo rungtynės, prisitaikymas prie naujų sąlygų, naujų taisyklių. Laimima ir pralaimima, tačiau viskas pasibaigia labai gražioje nuotakoje ir, svarbiausiai, pirmieji išvykos ledai yra pralaužti, atsiranda graži draugystė ir, atrodo, dar atvykę jaunuoliai, yra patenkinti, nors jau kurie truputį paraudonavo nuo karštos saulės.

Kūčių vakarą praleidžiame visi kartu Lietuvių Klube ir valgome bendras su kitais lietuviais Kūčias. Daug kam iš atvykusių gal yra neįprasta ir atrodo keista Kūčias valgyti vasarą, be sniego, be šalčių. Tačiau graži lietuviška nuotaika, per radijo transliuotas Sydnėjaus klebono kun. P. Butkaus jautrus lietuviškas kalėdinis sveikinimas, palydimas lietuviškomis giesmėmis, sujaudino ir mūsų svečius, gi laužomos kalėdinės plotkelės, lietuviški valgiai su sližikais ir spanguolių kisieliu, gal bent dalinai jaunuoliams priminė jų namus ir juose paliktus savo artimuosius. Kūčių metu atvykusius sveikino kun. P. Butkus, Lietuvių Klubo pirmininkas V. Simniškis, Spaudos Klubo pirmininkė N. Wallis su LB pirmininku dr. A. Mauragiu, kartu (Nukelta į 6 psl.)

Adelaidės "Vyties" sporto klubo pirm. St. Urnevičius pristato svečius. Prieky svečių vadovas Z. Žiupsnys su poniu.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Dramatiškas gen. A. Haig apklausinėjimas senato užsienių reikalų komisijoje. - Galimi pasikeitimai JAV užsienio politikoje. - Ideologijos vaidmuo sprendimuose.

Šioji apžvalga rašoma viena akim vis dar stebint per Cable TV transliuojamą numatyto Valstybės sekretorium gen. Alexandro Haig apklausinėjimą senato užsienio reikalų komisijos posėdžiuose. Besidomintiems užsienio politika ir tarptautinė padėtis posėdžių stebėjimas buvo labai naudingas, nors kai kurie senatoriai tą progą panaudojo savo pačių reklamai. Tai įprastas visų rūšių politikų paprotys. Reikia tačiau pripažinti, kad jie tam buvo gerai pasiruošę, kas neturėtų būti stebėtina turint galvoje, kad valstybės lėšomis gali pasisamdyti pačius geriausius vieno ar kito klausimo ekspertus.

Bendras įspūdis yra toks, kad gen. Haig yra geriausias Valstybės sekretoriaus postui pasiruošęs kandidatas. Jis buvo pakankamai diplomatiškas, kad neišplepėtų savo ateities planų, išskyrus aiškų pasiryžimą griežčiau pasipriešinti sovietų užmačiom ir machinacijom vadinamame Trečiame Pasaulyje. Apklausinėjimo metu buvo nemažas įtempimas demokratų senatoriams bandant išgauti iš Haigo Nixono pasmerkimą. (Komisija nutarė dėti visas pastangas gauti mag. juos teles, kurios liečia gen. Haig'ą, iš valstybės archyvo, bet tam reikalingas Nixono sutikimas. Be jo visas reikalas gali užtrukti keletą metų bylinėjimosi. Blogiausia kas galėtų iš jų paaiškėti, būtų Haigo pritarimas ar skatinimas kaip nors paslėpti Baltųjų Rūmų sąryšį su neteisėtu įsiveržimu į demokratų būstinę Watergates rūmų komplekse). Morališkai pasmerkti Nixoną ar Kissingerį, kuriems jis dirbo, gen. Haig kategoriškai atsisakė, palikdamas tai kitiems ar istorijai. Haigui tai gali kaštuoti kelioliką balsų, nors, antra vertus, tai gali jam sukelti ir simpatijų.

★

Mums daugiausia rūpi Haigo pažiūra į santykius su sovietais. Prie jos grįšime vėliau. Šį kartą sustosime tik prie ideologinio momento politikoje iš viso.

Priešrinkiminėje kampanijoje Reaganas ir pats Haigas, kalbėdamas respublikonų konvencijoje, pastebėjo, kad JAV daugiau paiso žmonių teisių dešinių diktatūrų kraštuose, bet ne komunistiniuose. Haigas tai pakartojo ir šiuose senato posėdžiuose, tuo tarpu de-

mokratų senatoriai, ypač Paul Sarbanes iš Marylando ir Paul Tsongas iš Massachusetts išvedžiojo, kad faktas, jog valdantieji yra marksistai, nebūtinai reiškia, kad jie ir JAV priešai. Jie kartais net yra JAV remiami, pvz. Jugoslavijos valdovai, jų pastangose atsipalaiduoti nuo Maskvos. Kai kalba nukrypo į Angolą, kurios marksistini režimą yra pripažinusios visos NATO šalys išskyrus tik JAV, Haigas nurodė, kad tam kliūdo 18 ar 20 tūkstančių kubiečių karių ir kitokių 'patarėjų', kurie faktinai išlaiko valdžią. Tsongas į tai atkirto, kad tie kubiečiai saugo ir naftos šaltinius, kuriuos eksploatuoja amerikiečių kompanijos, ir kad Angolos valdžia ko gero atsikratytų tų kubiečių, jei būtų tikra, kad JAV nerems jos priešų.

Iš savo pusės čia turėtumėm pridurti, jog ir sutinkant, kad JAV turi vesti pragmatišką politiką, kurios vyriausias tikslas, kaip Haig žada būtų JAV interesai, iki šiol simpatijos būdavo skiriamos kairiam režimui. Labai gražiai tas nuotaikas pailiustravo žinomas ekonomistas Milton Friedman savo sausio 12 d. kolumnoje Newsweek. 1975 m. jis buvo privačios Čilės ekonomistų draugijos pakviestas paskaitom į tą kraštą ir tą progą turėjo pasikalbėjimą su diktatorium gen. Pinochet ir kitais asmenimis. Už tai jį puolė N. Y. Times kolumnistas Anthony Lewis ir kai 1976 m. Friedmanas gavo Nobelio premiją, keturi ankstyvesni tos premijos laureatai viešai užprotestavo atviru laišku tame pačiame N. Y. Times. Girdi, Friedmanas remia dešiniųjų diktatūrą.

Kai neseniai Friedmanas buvo R. Kinijoje, kurioje nėra jokių žmonių teisių, dėl to niekas balso nepakėlė. Tuo tarpu istorija sako, kad kai kurios deš. diktatūros, kaip Ispanijoje, Graikijoje, Portugalijoje, išsivystė į demokratijas, bet nė viena komunistinė valstybė nepavirto demokratija.

Friedmanas yra pažiūros, kad pradėjus kalbėti apie dešiniąs diktatūras tuojau susiduri su organizuotu pasipriešinimu, tuo tarpu kairiųjų diktatūrų nusikaltimai susilaukia tik paskirų, greit nutilstančių, protestų. Tai tik iš dalies galima pateisinti kairiųjų įsitikinimu, kad 'kairėje nėra priešų',

ten tėra tik laikini paklydimai. Kas nors turėtų patirinėti, ar tokioje organizuotojo kritikoje bet kokio objektyvaus pareiškimo apie dešinės diktatūras, nėra kokios juodosios rankos? Gal tai 'disinformacijos' veiksmas iš sovietų pusės? Faktas, kad iki šiol niekas to nedrįso padaryti, tik patvirtina, kad turime dvigubą standartą. Kas leidžiama kairiesiems, draudžiama dešiniams.

Mums tai nėra naujiena. Malonu tačiau, kad tai buvo Friedmano, labai populiaraus ekonomisto, iškelta į viešumą Newsweek'e.

★

Grįžtant prie Haigo... Idomus buvo jo atsakymas į senatoriaus C. Pell iš Rhode Island pareiškimą, kad istoriniai žiūrint komunistų kraštuose vyksta dideli pasikeitimai ir tokiu būdu tereikia išlaikyti taktą, kad tiems pasikeitimams į gerą pusę nebūtų suklūdyta. Haigas į tai atsakė, kad gali būti, kad is-

AMERIKOS ŪKINĖ BŪKLĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

gu turėjo ant parduoto namo, vien tik ta transakcija reikalauja papildomo 100 bilijonų dolerių kredito kasmet. Tiek laisvų pinigų rinkoje nėra, 30 ar net 40% tos sumos parūpina savo garantijom vyriausybė.

Tokioje situacijoje, žinoma, verta investuoti į namus ir tai nepalieka pakankamai kapitalo investavimui į pramonę. Dabar verta investuoti kapitalą į pramonę ar prekybą, jei galima tikėtis 20 ar 25% uždarbio, sumokėjus mokesčius, ar 30-40% prieš mokesčių sumokėjimą. Tokių galimybių nedaug pasitaiko.

Normaliai kapitalistinėje sistemoje, jei žmonės nori gyventi Kalifornijoje, o namų kainos ten yra aukštos, ten būtų pradėta statyti tiek daug namų, kad pasiūlos pralenktų pareikalavimą ir namų kainos pradėtų kristi, praktikoje lokalinė valdžia neleidžia ar daro visokias kliūtis naujų namų statybai ir tokiu būdu tik didina jau esamų namų vertę, kuo savininkai ir rinkėjai gali būti tik patenkinti. Skaičiuojama, kad vienu ypu panaikinus visas mokesčių lengvatas ir garantijas namų pirkimui, infliacija galėtų būti tuoj pat sustabdyta, bet tada ir namų kainos drastiškai kristų.

Kiltų toks triukšmas, kad senatas pradėtų ieškoti priežasčių Reagano iš valdžios pašalinimui.

Ūkiškai susitvarkyti Amerikai kliūdo ir socialinio draudimo sistema. Čia vis puoselėjamas mitas, kad senatvės pensijos yra draudimas. Mokėjai į tam tikrą fondą ir turi gauti atgal vis tiek ar esi turtingas ar neturtėlis. Tokiu būdu ir milijonieriai gauna pensijas ir iš jų nemoka jokių mokesčių. Iš tikro tačiau social security pensijos yra automatiškai pritaikomos prie infliacijos ir tokiu būdu visi apskaičiavimai netenka prasmės.

Aišku, kad toks turtingas kraštas kaip Amerika, negali leisti kam nors mirti badu ar kaip kitaip skursti.

Iš kitos pusės

Nenoriu gąsdinti, bet atrodo, kad išeivija netrukus suskils ne tik savo pažiūrom į 'bendravimą' ar politinius 'veiksnius', bet ir vasarvietes.

Šioje srityje 'skaldymo' darbą pradėjo Vytautas Kasis gruodžio 18 d. DRAUGE rašydamas apie savo gyvenvietę:

"Čia taip gražu, ramu, lyg Lietuvos pajūrio žvejų kaimelyje. Pilna grožybių per visus keturis metų laikus. Ir žmonių bičiuliškumas neišpasakytas, lyg viena graži didelė šeima. Mes juokaujame, kad Florida tai karštasis Sibiras, o Beverly Shores, Ind. — mažasis rojaus kampelis..."

"...Gaila buvo atsisveikinti ir išleisti į Floridą (šiltąjį Sibirą) išvykstančius veiklius mūsų bendruomenės narius... Kai atsibos Sunny Hills gyventi, kai ŽIEMĄ ŠALSITE IR VASARĄ KALSITE — sugrįžkite."

Likimas panorėjo, kad tuos žodžius skaityčiau plūdinyje, besikaitindamas prieš vis labai karštą pietinės Floridos saulę. Galiu paliudyti, kad čia ir žiemą nešalome, o ir vasarą blogesnių dienų buvo Chicagoje. Bet, žinoma, Florida yra labai ilga ir joje yra mažiau malonių vietų. Kažkodėl jos daugiau traukia lietuvius "kompaktiška mase" kaip kitos geresnės. Ar iš viso, pini giniai svarstant, nelaimėjo daugiau tie, kurie savo darbingame amžiuje įsikūrė toliau nuo lietuvių kolonijų?

Už tat naujam ginčui apie vasarvietes ar tiksliau tariant 'pensiavietes' jungiamuoju ryšiu galėtų būti padėkos maldos, kad mūsų veiksniams nepasisekė rasti vietos, kur galėtumėm iš Vokietijos DP stovyklų persikelti kompaktine mase pagal prof. K. Pakšto patarimą. Kas būtų šiandien iš mūsų likę Angoloje ar kokioje Centrinės Amerikos valstybėje?

vm

torijos eiga ilgai prie to prives, tačiau šiuo metu yra didesnis pavojus, jog sovietų valdovai, kaip tik bijodami tos pasikeitimų eigos, gali griebtis avantiūrų užsieniuose.

Jis turi ir gali užtikrinti minimalų pragyvenimo lygį. Valstybė turi mokėti pensijas, tačiau sunku rasti argumentą už tai, kad lengvai be jų pragyveną, neturėtų bent dalį jų gražinti mokesčiais. Bet tai patvarkyti politiškai, atrodo, neįmanoma. Už tat greičiausiai bus einama prie to, kad bus keliama amžius, įgalinąs gauti pensiją. Po mėnesį kasmet per 36 metus t. y. pilną pensiją už 36 metų bus gaunama sulaukus 68 metus.

Kitų pašalpų sistema skatina biednuomenės telkimąsi į didesnius miestus, kur pašalpos yra didesnės ir ten, kur jos daugiau, ji turi didesnės įtakos į politiką, kurie stengiasi tas pašalpas ir jų gaunančių skaičių padidinti. Bet ir čia politiškai sunku pravesti didesnes reformas.

Vienu žodžiu — niekas neturėtų pavydėti naujai administracijai atitekusių palikimo. Teoriškai susitvarkyti galima būtų nesunkiai, bet tam jau reikia revoliucijos, o ne lėtos evoliucijos.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

SPAUDA IR JOS VERTINIMAS

Berods Nepoleonas yra pasakęs, kad spauda yra trečioji galybė.

Taip, spauda gyvenime vaidina labai didelį ir svarbų vaidmenį. Mūsų dienomis į spaudą yra įjungta ir elektroninė žinių tarnyba. Prieš trejus metus Harvardo universitete, Cambridge, Mass., mokslo metų užbaigtuvėse rašytojas Aleksandras Solženicynas kaip svečias kalbėtojas pasakė, kad Ameriką valdo žinių tarnyba. Jeigu ji nori ką sunaikinti, tai sunaikins, jeigu nori išskelti, tai iškels. Ir esą blogai, kad šio krašto žinių tarnybai yra suteikta tokia didelė ir neribota laisvė. Jos niekas nerinko ir prieš nieką ji nėra atsakinga. Sutinkame su Solženicyno teigimu. Spauda turėtų būti gyvenimo veidrodžiu ir rodyti tikrą gyvenimo veidą. Tačiau taip nėra, ypač amerikiečių spaudoje. Bet ir mūsų lietuviškoje kartais būna tendencijų ir iškraipymų.

Tačiau šiuo kartą ne apie tai norime kalbėti, o apie mūsų spaudos svarbą ir geruosius darbus. Jeigu mes lietuviai neturėtume savos spaudos, tada mes būtume akli ir kurti savajam gyvenimui ir visai lietuviškai veiklai. Nežinotume net kas vyksta mūsų kaimynystėje. Būtų užmiršta Lietuvos byla, lietuvių kultūrinis gyvenimas ir visi lietuvių moksliniai ar kultūriniai atsieikimai ar pasireiškimai. Mūsų lietuviškoji spauda ir yra ne tik susižinojimui, bet kartu ji yra ir viso lietuviškojo gyvenimo ir veiklos variklis. Išleidžiama lietuviška knyga, rengiama dailininko paroda, rengiamas koncertas, paskaita ar ponašiai, be lietuviškos spaudos jie liktų tik mažais ar mažų grupelių darbais apie kuriuos niekas ir nežinotų. Net ir apie savuosius iškeliaujančius amžinybės nežinotume. Mūsų lietuviška spauda ir yra to viso lietuviško gyvenimo veidrodžiu ir varikliu.

Tik ar ji yra pakankamai remiama ir vertinama? Deja, drąsiai galime sakyti, jog ne. Įvairiuose minėjimuose, renginiuose rengė-

jai visada dėkoja visiems bet kuo prisidėjusiems parengimo, bet ne žodžio apie mūsų spaudą. O juk tik spaudos dėka ir visas pasisekimas yra. Kalbėtojas kalba, kaip jam nuvažiavus į kitą koloniją buvo sakoma ir džiaugiamasi jo organizacijos gražiai dirbamu darbu. Bet kieno dėka tie darbai yra žinomi? Čia pat jis dėkoja visiems, kurie bet kuo prisidėjo prie šios gražios veiklos, kad ši veikla yra žinoma net tolimose kolonijose. Tačiau ne vienu žodžiu neužsimena, kad tas žinomas yra tik lietuviškos spaudos dėka.

Visos organizacijos ir jų vadovai nori, kad apie juos ir jų veiklą būtų rašoma mūsų spaudoje, bet labai retai kur padėkojama ar pasidžiaugiama mūsų spaudos darbu.

Spauda yra dėkinga visiems tiems, kurie kada nors ir kuo nors prisimena ją ir paremia. Tokie yra šviesūs reiškiniai. Tačiau dauguma užmiršta mūsų spauda, kad ji tarnauja jiems, kad jos dėka lietuviška veikla ir gyvenimas yra žinomi, kad jos dėka dar palaikome ir blėstantį mūsų lietuviškumą. Mūsų spauda yra išlaikoma tik gerų lietuvių aukomis. Nei iš prenumeratos, nei iš skelbimų

LIETUVIAI IR LENKAI

Lenkai siūlo Vilnių

Vytautas Meškauskas

Sunku patikėti, bet vieną kartą lenkai, nors ir ne laisva valia, patys mums pasiūlė Vilnių. Buvo taip. 1920 m. balandžio 25 d. lenkai puolė Sovietų Sąjungą. Po pradinių laimėjimų, sovietai gegužės mėn. perėjo į priešpuolį. Tokioje situacijoje Lenkija buvo suinteresuota, jei ne Lietuvos draugiškumu, tai bent neutralumu. Liepos 4 d. jos užsienio reikalų ministeris E. Sapieha pranešė telegrama Kaunui, kad Lenkija Lietuvą pripažįstanti de facto ir norėtų užmegsti diplomatinį santykius. Lenkus tai padaryti skatino ne tik nepasisekimai, fronte, bet ir gegužės 7 d. prasidėjus mūsų taikos deryboms su sovietais.

Jau toms deryboms einant, užs. reik. min. Voldemaras savo gegužės 15 d. telegrama įspėjo mūsų delegaciją, kad "pagal aplinkybes net galim būti priversti prie priešingos akcijos". Gegužės 22 d. telegramoje Voldemaras būkštavo, kad derybos su Tarybų Rusija galinčios Lenkijai duoti pretekstą užimti Kauną. Už susitarimą su Tarybų Rusija Lietuvą ignoruosiančios Vakarų valstybės. Įdomu, kad tarybinė istorikė Žepkaitė teigia, kad pirmosios

telegramos turinį mūsų delegacijai nebuvo uždrausta pranešti sovietams. Jei taip, tai reiktų laikyti gudrių manevru, norint daugiau išsiderėti iš sovietų. Juo labiau, kad gegužės 22 d. telegramoje Voldemaras pranešė, kad Lenkija yra linkusi pripažinti Lietuvai tą patį, ką ir sovietai. Bet kai karinė laimė pasisuko sovietų naudai, Kauno vyriausybė liepos 4 d. pasiuntė delegacijai telegramą: "Laikas brangus ir jo negaiškite".

Liepos 12 d. pasirašyta taikos sutarti (2 Str.) Vilnius ir Vilniaus kraštas pripažintas Lietuvai. Ketvirtas str. numatė Lietuvos neutralumą, kurį sovietai įsipareigojo gerbti ir ginti, bet tuo pačiu Lietuva negalėjo leisti savo teritorijoje veikti lenkų armijai prieš Tarybų Rusiją.

Tuo laiku Lenkijos padėtis karo laukuose buvo taip pašlijusi, kad Lenkija turėjo skubiai šauktis Santarvės pagalbos ir pažadėjo savo sienų klausimą atiduoti jai spręsti. Tai buvo svarstyta Spa konferencijoje. Ten Anglijos ministeris pirmininkas Loyd George pasiūlė Lenkijai tuoj pat atiduoti Vilniaus kraštą Lietuvai. Lenkijos delegatas W. Grabskis sutiko grąžinti Vilniaus miestą ir apylinkes tik laikinai ir tik tada, jei Lenkija negalėtų jų apginti nuo bolševikų. Oficialiai Vilnius būtų laikomas "laikinais Lietuvos okupuotais"! Pagaliau buvo priimtas anglo G. N. Curson'o pasiūlytas kompromisas: Lenkija turi grąžinti Vilnių Lietuvai, bet galutinas Vilniaus likimas turėtų būti išspręstas po karo. Liepos 10 d. pasirašytam sutarime Lenkijos vyriausybė įsipareigojo nedelsdama Vilnių grąžinti Lietuvai.

Tai buvo mums laimingos dienos. Iš vienos pusės taikos derybos su sovietaisėjo prie galo, bet tuo pačiu metu ir lenkai, Santarvės verčiami, irgi siūlė Vilnių Lietuvai. Dabartinės 'liaudies', Lenkijos istorikas P. Losowskis teigia, kad Lietuvos kariuomenė Vilnių užėmė, derindama savo veiksmus su Raudonąja armija. Tarybinė istorikė Žepkaitė teigia, kad liepos 9 d. mūsų karinė vyriausybė kreipėsi į Anglijos generalinį konsulą Pabaltyje Tallents dėl Vilniaus Lietuvai perdavimo tvarkos.

Liepos 11 d., tarpininkaujant minėtam Tallents ir Prancūzijos karinės misijos vadui C. Reboul, tarp Lietuvos ir Lenkijos karinių vadovybių prasidėjo pasita-

rimai dėl Vilniaus perėmimo. Tarpininkai siūlė nedelsti, bet lokaliniai lenkų kariuomenės vadai laukė paties Pilsudskio įsakymo, kuris atėjo tik liepos 14 d. Nepaisant to, lenkai priešino pradėjusiems žygiuoti mūsų daliniams, kurie tam žygiui buvo jau pasiruošę nuo liepos 9 d. (Lenkai aiškinosi, kad pasiskirti jų daliniai dar ir tada nebuvo gavę įsakymo). Mūsų kariuomenė į Vilnių įvygiavo tik liepos 15 dieną, kada mieste... jau buvo raudonarmiečiai.

Voldemarą pakeitęs jau Steigiamojo Seimo sudarytos vyriausybės užs. reikalų ministeris kun. J. Purickis liepos 1 d. seimo posėdyje aiškino: "Šiandien atsisveikindamas su manim Tallents pasakė, kad mes elgėmės taktingai ir, jei Vilnius (bolševikų) paimtas, tai atsakomybė krenta lenkams, kurie nenorėjo laiku atiduoti."

Žepkaitė išveda, jog Lietuvos vyriausybė būkštavo, kad Vakarai nepalaikytų ją bolševikų sąjungininke, kas turbūt atitinka tiesai: kas gi gali norėti būti bolševikų talkininku?

RADIJO PROGRAMOS VASARIO 16 SUKAKČIAI

JAV LB-nės rūpesčiu ir šiais metais yra paruoštos dvi radijo programos anglų kalba Vasario 16-sios sukakčiai paminėti. Pirmąją programą (15 min. ilgumo) paruošė JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos ilgamečiai talkininkai Rima ir Gabrielius Mironai, šiuo metu aktyviai įsijungę į rezistentą Vlado Šakalio odisejos išpopuliarinimą amerikiečių spaudoje. Antrąją programą, kuri yra daugiau kultūrinio pobūdžio ir yra 25 minučių ilgumo, paruošė Clevelando visuomenininkai ir JAV LB Kultūros tarybos nariai Juozas Stempūsis ir Algis Rukšėnas. Asmenys turintieji pažinčių ir galintieji radijo programas įpiršti amerikiečių radijo stotims yra kviečiami rašyti JAV LB-VRT-bos reikalų vedėjui Ant. Gailiūšiui adresu 704 Benson St., Philadelphia, Pa. 19111. Kreipiantis prašome pažymėti kurios magnetofoninės juostelės yra įrašytos programos pageidaujate.

ŽENGIANT Į NAUJUS METUS

Pradedant Naujus Metus, VLIKo Valdyba sveikina geros valios lietuvius, kur jie bebūtų: pavergtų Lietuvoj, Sibire, Arktikoje ar laisvame pasauly.

Praėjusieji metai buvo sunkūs mūsų tautai: pareikalavo daug naujų aukų, sukėlė didelį susirūpinimą ateitimi, kai Tėvynėje mūsų gimtajai kalbai ir visai jaunajai kartai gresia nauji pavojai dėl rusiško ir bolševikiško imperilizmo. Mūsų Tauta naikinama fiziniai ir dvasiniai. Mus džiugina tik rezistencinė nuotaika, kur apėmė ir jaunąją kartą: nepasiduoti, kovoti, neišnykti.

Pasaulis vis daugiau išgirsta pavergtųjų balsą. Jų kova ir kančios garsiai nuskambėjo Madride, vakariečių spaudoje ir radijo bangomis. Atrodo, kad esame naujų įvykių išvakarėse, kai pasauly jaučiamas atsipeikėjimas, realesnė pažūra į padėtį ir noras kovoti, bet ne rezignuoti. Paskutiniai įvykiai Amerikoje ir Lenkijoje teikia pavergtiesiems daugiau vilčių.

Laisvame pasauly esą lietuviai turime nepavargti, nenustoti vilties, sutelkti bendrai kovai jėgas, vedami vieno tikslo: Laisvės Lietuvai!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo
KomitetasNEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kai 1913 metais dr. Martynas Yčas ir dr. Jonas Basanavičius lankėsi Amerikoje

(Tęsinys iš pr. numerio)

Antrosios prakalbos buvo paskirtos pas kun. Steponavičių 18-joje gatvėje (Chicagoje, K. Ž.). Mus buvo įspėję, kad šis klebonas esąs keistokas žmogus, ki-virčijąs su savo parapijonimis ir lietuviškų reikalų nesuprantąs. D-ras Rutkauskas smulkiai išdėstė, kas mes per vieni ir kokiam reikalui norime jo parapijoje aukas rinkti, 'Nedarykite, broliukai, nedarykite prakalbų, — maldavo kunigas. — Nieko negausite, o dar gali jus primušti. Čia žmonės negerai, laukiniai. Kun. šatkus priagitavo. Yra čia toks valkata, buvęs mano komendorius. Išvažiuodamas ilgesniam čėsui iš Chicagos palikau jį, kaip dorą žmogų savo vietoje, o kai sugrįžau, jis jau nebe-nori manęs įsileisti į kleboniją. Bet dabar jis čia buntavoja žmonės ir kelia er-gelį. Pagaliau sutiko (kad jo salėje būtų sakomos prakalbos, K. Ž.). Bet kai pradėjome salėje rinkti aukas, publika buvo labai įtūžusi prieš kun. Steponavičių ir visokiais negražiais žodžiais jo adresu koliojosi. Daugiausia sufanatizuotų buvo moterų... Buvo tai senas sulenkėjęs bajoro tipas nuo Radviliškio. Be jokio mokslo įšventintas kunigu Romoje ad solem missam; nesant pakankamai lietuvių kunigų Amerikoje, buvo paskirtas lietuvių parapijos klebonu. Pamokslus sakydavo su 'macnybėmis, enatomis, narodais, nevienencystėmis' ir panašiais kalbos perlais. 'Mulas esi ir in paraką pavirsi...' — kartodavo per pamokslus...

Grand Rapids, Mich. "Iš Chicagos teko mums keliauti į Grand Rapids. Ištisa kavalkada automobilių su įvairių draugijų vėliavomis mus pasitiko stotyje. Važiuodami gatvėmis pastebėjome nepaprastą vaizdą: gatvės buvo išpuoštos amerikoniškomis vėliavomis. Rodėsi, kad visas miestas vien tik lietuvių apgyventas. Bet mums paaiškinta, kad šio miesto majoras (burmistras) išleides atsisaukimą į gyventojus, prašydamas pagerbti lietuvių atstovus. Prakalbų programa buvo gana turininga. Kalbėjo miesto majoras, vietos klebonas, keli lietuvių kolonijos atstovai, paskui dainavo gana didelis ir gerai išlavintas choras. Surinkta Tautos Namams 160 dol. Ypatingą pritarimą parodė S.L.A. 60-ta kuopa, T.M.D. 58-ta kuopa ir šv. Jurgio draugija.

Tuomet mieste kaip tik buvo didelė žemės ūkio paroda, kur mudu su Basana-

K. ŽYGAS

vičium turėjome progos arčiau susipažinti su Amerikos farmeriais ir jų gamyba. Dar vienas, tada retas dalykas, tai parodos metu teko paskraidyti aeroplanu, kurį mums pasiūlė to miesto majoras ir parodos rengimo komitetas..."

Detroit, Mich. "Šis miestas yra pasižymėjęs automobilių gamyba. Čia yra didžiausi Fordo fabrikai. Tuose fabrikuose daug dirba ir mūsų tautiečių. Lietuvių kolonija gana pasiturinti, bet gerokai pakrikusi. Joje klebonavo senas kun. Valaitis, kuris nedaug dėjo į širdį visuomenės bei tautos reikalus. Todėl ir jam nurodytų prakalbų nepaskelbė, nesuorganizavo komiteto; mes gavome iš čia išvažiuoti jokių aukų nesurinkę."

Cleveland, Ohio. "Bet ką Detroit sugadino, tai Clevelandas atitaisė. Clevelande radome pasižymėjusią savo vieningumu koloniją. Kaip tai nuostabiai čia buvo susigrupavę iš mano krašto žmonės — biržėnai, vabalninkėnai ir panevėžiečiai. Čia priėmė ne tik atviromis rankomis, bet ir atvirais kišeniais. Ši kolonija buvo turtinga įvairiomis draugijomis: Susivienijimo Lietuvių Amerikoje skyriai, Susivienijimo Rymo Katalikų kuopos, Tėvynės Mylėtojų Draugija ir daug bažnytinių organizacijų. Be to, ši kolonija leido savo laikraštį "Dirvą", kurią redagavo Jokubynas. Svečių priėmimui buvo susitaisęs iš visų draugijų komitetas, kuris sutaisė puikų vakarą. Žmonių prisirinko apie 700. Be svečių, prakalbas laikė draugijų komiteto pirmininkas p. Jurgis Brazaitis ir vietinis klebonas kun. Halaburda, kuris karštai ragino lietuvius dėti aukas. Pinigų buvo surinkta proporcingai daugiau nei Chicagoje. Iš viso čia sumesta arti 400 dol..."

Pittsburgh, Pa. "Šiame mieste apsigyveno gausi lietuvių kolonija ir sukūrė čia 4 parapijas. Seniausios parapijos prūsų stovėjo šviesus, plačių pažiūrų, geras patriotas ir labai veiklus kun. Sutkaitis. Kolonijoje radome keletą stambių biznierių, prasistumusių savo sumanumu ir mokėjimu suorganizuoti finansines įstaigas ir susikrauti sau nemažą kapitalą. Paminėtini stambiausi turtuoliai Obe-ciūnas ir gatavų rūbų krautvių savininkas Vaišnora. Čia radome vieną banką — Metropolitan State Bank. Jame dalyvavo tik tai lietu-

viai; sumobilizuotas beveik išimtinai iš ietuvių kapitalų. Kiekvienoje parapijoje teko laikyti prakalbos, kurios davė gerų rezultatų.

Tenka paminėti, kad man čia teko aplankyti lietuvių reformatų parapiją, kuri buvo gana gausi ir priskaitė apie 300 šeimų. Jie daugiausia buvo iš mano krašto atkeliavę. Buvo susipratę lietuviai, bet menkai susiorganizavę, kadangi savo kunigo neturėjo, tik laikas nuo laiko buvo lankomi liuteronų kunigo Naujoko iš Chicagos. Mums čia besilankant, atvažiavo kun. Kazėnas (katalikas K. Ž.) iš Tamaqua ir labai nusiskundė, kad mes neketiname jo pasiekti, nes mūsų maršrute jo parapija nebuvo įtraukta. Jis net bandė apeliuoti į mano lokalinį patriotizmą. Girdi, kaip gi aš, biržėnas, jį, Pasvalio žmogų, savo kaimyną, neaplinkysias. Taip nuoširdžiai kviečiami, nu-kliavome drauge su juo į Tamaqua..."

Philadelphia, Pa. "Nuvykome į seniausią lietuvių koloniją Philadelphia, Pa. Čia radome daug lietuvių praturtėjusių, namų, farmų, saliūnų ir visokio biznio įstaigų savininkų. Jiems vadovavo kun. Kaulakis. Kalbos buvo suruoštos lietuvių muzikos draugijos salėje. Ši salė bene bus didžiausia lietuvių patalpa visoje Amerikoje. Joje telpa bent 5.000 žmonių. Vėl su šimtais automobilių iš stoties mus lydėjo į prakalbų vietą, o tuo tarpu šimtai jaunuolių išsirikiavę su švyturiais mus pasitiko. Pačioje salėje išvydome nepaprastą reginį: čia buvome sutikti kažkokių kareivių ar karininkų, kurie, išsirikiavę per visą salę stovėjo iki pat scenos ir mums persistatė, kaip Didž. Lietuvos kunigaikščio Gedimino leibgvardija. Jie buvo ne tik gražia uniforma apsirengę, bet ir pats pasveikinimas buvo ypatingas. Prakalbos pavyko puikiai..."

Baltimore, Md. "Baltimorės kolonija nebuvo gausi. Visos kolonijos rato sukėjas buvo Liet. Rymo Katalikų Susivienijimo Amerikoje sekretorius Vasiliauskas. Jis organizavo mūsų prakalbas ir paruošė vietos draugijas mus sutikti. Jis supažindino mus su žymesniais žmonėmis ir su vienu turtingiausiu Amerikos lietuviu dr. Abromaičiu. Abromaitis buvo paveldėjęs iš savo brolio kun. Abromaičio didelius žemės plotus, kuriais greituoju traukiniu važiuojant iš Baltimorės į Washingtoną reikia važiuoti gerą pusvalandį. Be to, jam buvo palikta daug

laivų su prieplaukomis ir keletas namų bei šiaip jau nejudomo turto. Tuo metu, kaip amerikiečiai sako, jis buvo vertas kelių milijonų dolerių. Kai jį aplankėme, mes apgailestavome tą turtingąjį žmogų, kuris, kaip matėme, tuo turtu nesinaudojo. Jo drabužiai, jo gyvenamasis butas ir visa apytovė rodė visai ką kitą. Kiekvienas, jį sutikęs, ir nežinodamas jo ekonominės būklės, turėtų manyti, kad esąs visai neturtėlis ir skurdžius. Kaip kiti inteligentai, duodami pavyzdį paprastiems žmonėms, stengėsi aukoti Tautos Namams bent po 100 dolerių, šis vieningas lietuvis milijonierius, su dideliu vargu dr. Basanavičiaus prikalbėtas paaukojo 5 dolerius..."

Boston, Mass. "Po Chicagos viena geriausiai susiorganizavusių kolonijų reikia laikyti S. Boston, Mass. Lietuviams čia daug priklauso krautvių, vaistinių, kino teatrų... Kiekvienas platesnis lietuvių sumanymas dažniausiai ateidavo iš bostoniečių. Mūsų lankymosi metu Bostonas taip pat mokėjo susiorganizuoti ir nemažai sudėti aukų. Nuo S. Bostono parapijos savo laiku atskilo vienas priemies-tis, Cambridge. Čia lietuviai pasistatė bažnyčią ir pasi-

kvietė kun. Krasnickį, kuris tenai klebonavo. Kun. Krasnickis mus labai iškilmingai su keliais parapijos delegatais pasitiko. Įsisodino į dviem baltais arkliais pakinkytą karietą ir nusi-vežė pas save vakarienauti.

Po vakarienės nusivedė į salę, kuri buvo sausakimšai prisirinkusi žmonių. Pirmiausia choras padainavo keletą liaudies dainelių. Jam baigus, salės viduryje atsi-stojo keletas vyrų ir kažką ėmė šaukti. Kilo didžiausias triukšmas. Aš kreipiausi į kun. Krasnickį, bet jis, būdamas labai susijaudinęs, man nieko nebegalėjo paaiškinti. Tik aš supratau, kad esąs dar ir kitas choras — socialistų, kuris irgi norėtų padainuoti. Man pamojus ranka, žaibo greitu-mu prigrūžėjo bent 50-60 žmonių į sceną, chorvedis davė ženklą dainuoti "Kur bėga šešupė". Tik štai, pašokęs iš savo vietos, kun. Krasnickis ėmė rankomis mojuoti ir davė ženklą savo davatkomis ir kitiems jo pasekėjams kelti triukšmą.

(Bus daugiau)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

"Amber Holidays"

1981 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/CHICAGOS:

*balandžio 15 — \$ 977.00	*liepos 20 — \$1112.00
gegužės 7 — \$1019.00	*rugpjūčio 3 — \$1112.00
birželio 4 — \$1148.00	rugsėjo 17 — \$1059.00
birželio 18 — \$1148.00	spalio 8 — \$1019.00

*Tiesioginis skridimas iš Chicagos — \$114.00 daugiau.

IŠ NEW YORKO:

kovo 25 — \$ 977.00	rugpjūčio 3 — \$1068.00
gegužės 2 — \$1019.00	(su Varšuva)
gegužės 13 — \$1136.00	rugpjūčio 19 — \$1382.00
(su Ryga)	(su Ryga)
gegužės 21 — \$1108.00	rugsėjo 3 — \$1148.00
liepos 6 — \$1068.00	rugsėjo 24 — \$1059.00
(su Varšuva)	gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI ir RUPESTINGAI išsiunčia visa eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

KŪRYBA IR MOKSLAS

Įspūdžiai iš čiurlioniėčių koncerto Detroite

Lietuvių tautinio meno ansamblis "Čiurlionis" dar kartą aplankė Detroitą. Pasimečiau besikaičiuodamas, tad nebegaliu pasakyti, kelintas čia kartas: dvyliktas, tryliktas, gal keturioliktas? Kai sulauksime ansamblio monografijos — sužinosime. O monografija, paties Alfonso Mikulskio tarimu, jau tik už kelių mėnesių. Bet dabar apie koncertą.

Jis įvyko 1980 m. spalio 25, Mercy kolegijos McAuley auditorijoje. Ši salė koncertam (ir bet kokiems sceniniam pasirodymam) tuo patogi, kaip kino bei kitokiųose teatruose, jos grindys nuo scenos papėdės iki galinių durų pastoviai kyla keleto laipsniu kampu ir žiūrovai vieni kitiems neužstoja reginio. Atrodo, kad ir scena pakankamai erdvi, ir akustika nebloga.

Kad koncertas sukaktuvinis, buvo jau kitų rašyta (50 metų Alfonso Mikulskio muzikinės veiklos; 40 metų — "Čiurlionio" ansamblio). Tik regis reklamuotojai be reikalo pasigyrė su "nauja programa", kai dainos likę beveik visos tos pačios, kurias girdėjome jau keliuose ankstesniuose koncertuose, o viena kita atsivežta jei ne iš Vilniaus, tai tikrai iš ankstyvų pokario metų Vokietijoje. Tai, žinoma, klausytojų nė kiek nenuvylė: senieji "Čiurlionio" gerbėjai, kurie ansamblį dešimtį kartų girdėjo me Vokietijoje ir vėl dešimtį kartų šiame krašte, girdėtas dainas sutikome su nostalgija ir jų klausydami skendome anų dienų atsiminimuose; o tie, kurie ansamblį girdėjo pirmą kartą — jiems viskas čia buvo nauja.

Jau seniai nusistovėjusia tvarka sustatytos ir programos dalys. Pradžioje — mišraus choro dainos. Paskui kanklių muzika. Paskui moterų choras su kanklių palyda. Pertrauka. Tautiniai šokiai (chorui ir kanklininkams bei kitokių instrumentų muzikantams dalyvaujant). Ir pagaliau mišraus choro dainos, liaudies muzikai lydint.

Programa pradėta A. Mikulskio aranžuota daina "Giedu giesmelę" (toliau, kur autoriaus neminėsiu, vis bus A. Mikulskio aranžuoti, harmonizuoti ir komponuoti kūriniai. Sekė "Kai aš grėbiau lankoj šieną", "Piemenaitės raliavimas" (su vokaline soliste Irena Grigaliūnaite ir instrumentalistu — sekminių

ALFONSAS NAKAS

ragelio pūtėju — Jonu Mulioliu), "Ten už kluono, ežer", Juozo Gruodžio "Žvejai" ir Leono Povilaičio "Buvo gardus alutis". Tik momentui scenai užsivėrus ir choristams išbėgus, kanklių solistė Rita Kazlauskaitė atliko muzikinę poemą "Mergaitės svajonė" (tai regis niekada dar negirdėtas A. Mikulskio kūrinys). Vėl scena minutei uždarius, kai uždanga pakilo, išvydome moterų chorą, dešimtį kanklininkų mergaičių ir du kanklininkus vyrus (tai kanklių — bosų specialistai, savo darbą atliekė ne pirštais, o ant lazdelių užmautais bumbulais). Dabar išgirdome "Oi dariau, dariau lysveles", "Visi berneliai po akių", "Švento Jono vakarėly" (pastarosios dvi su soliste I. Grigaliūnaite) ir vaidilučių choro ištrauka iš Miko Petrausko operos "Vaidilutė".

Antroji programos dalis pradėta A. Mikulskio ilgesniu kūriniu — rapsodija, pavadinta "Ant Nemuno kranto". Tai savaip perkurtų liaudies dainų pynė. Ją atliko ištisas liaudies instrumentų orkestrėlis: jau minėtos 12 kanklių, sekminių ragelis, keletas lumzdelių ar kaip kitaip vadinamų pučiamųjų. Sekė, tik pagalvokite, ne pačių čiurlioniėčių, bet Rochesterio, N.Y. t. š. grupės "Lazdynas" atliekami tautiniai šokiai: "Subatėlė" ir "Blezdingėlė", scenos šonuose išsidėsčiusio mišraus choro ir visų muzikantų palydimi. Šokėjams ilsintis, kanklių duetą paskambino Mirga Bankaitytė ir Elena Muliolytė. Šokėjai dar kartą sugrįžo, dabar pašokti "Aštuonnyti" bei "Malūnų", vėl su vokaline bei instrumentų palyda. Pagaliau dar kartą susirinko mišrus choras ir su muzikantais atliko šias dainas: "Nuvažiav tėvelis in žalių girialy" (solistai I. Grigaliūnaite, A. Gylys ir Algis Bielskus), "Kurteliai sulojo", muzikinę baladę "Uli-jona" (solo I. Grigaliūnaite, Vladas Plečkaitis ir J. Muliolis — sekminių ragelis), "Žveng žirgelis lankoj" (sol. I. Grigaliūnaite ir A. Gylys), "Papartėlį", "Namo" ir Irving Berlio "God Bless America".

Visą koncertą, išskyrus tik kanklių solistę bei duetą, dirigavo ansamblio vadovas Alfonsas Mikulskis.

Negebėdamas įvertinti muzikos plonybių, pastabas

reikšiu tik kaip koncertų visokių spektaklių mėgėjas. Man ir daugeliui mano bičiulių, draugų, kaimynų, šis koncertas padarė nepaprastai gerą įspūdį. Stebėjome Alfonso Mikulskio vis dar tvirtus, gal kiek lėtesnius, negu jaunystėje, mostus ir dūsavome jaunystėje girdėtų dainų beklausydami. Stebėjome turbūt paties maestro paruoštais liaudies instrumentų muzikantais, čia gegutėm kukuojančiais, čia lakštingalom čiulbančiais. Šias eilutes rašantis pirmą kartą taip giliai išgyvenau kanklių muziką, ypač solistei ir dueto atlikėjoms kankliuojant. Anksčiau kažkodėl man kanklės nusibodavo po kelių minučių, o dabar norėjau kad ir valandą jų klausyti. Tai Onos Mikulskienės šitaip puikiai paruoštas jaunučių kanklininkų (kū) būrelis! Dar daugiau prasitarant, antroji programos dalis visais atžvilgiais buvo įdomesnė už pirmąją. Čia verta komplimento ir "Lazdvno" t. šokių grupės vadovė Jadvyga Reginienė. Jos šokėjai (net aštuonios poros!) naujoje scenoje greit susigaudė ir vieni antrame, o visi kiti trečiame šokyje jau buvo visiškai laisvi, su šypsenom, šoko grakščiai, lygiavo. Tik nereikėjo po varginančio "Aštuonnyčio" be jokios pertraukėlės leisti "Malūno", kuris į galą šokėjus visai nualino.

Maloniai skambėjo visų solistų — vyrų balsai, dirigento, žinančio jų ribotumą, prilaikomi. O Irena Grigaliūnaite jau turbūt įkopusi į pačią sugebėjimo viršūnę. Manding jos balsas jau kaip pirmą kartą operetinės dainininkės. Kodėl gi ji nepasirodo su rečitaliu? Violeta Žilionytė — įgudusi pranešėja. Natūrali, laisva, grakščių judesiu, gražaus, gilaus balso su gera tartimi...

Ak, paliečiau tartį. Kuo jau ne kuo, bet geru žodžių tarimu pasižymi visas "Čiurlionio" ansamblis. Turėtume džiaugtis, bet džiaugsmas neima... Kodėl? Sėdėjau pirmoje eilėje ir stebėjau choristų veidus (vyrų, pabrėžiu!). Tik trys jaunuolėliai, kažkur apie dvidešimties, 5 ar 6 vyrai tarp 40-50 metų, o visi kiti — pensininkų, pensininkų veidai. Moterys daug jaunesnės, bet ir jų dauguma — su natūralia, įgimta lietuviška tartimi... Štai kodėl džiaugsmas neima. Prieauglis tik kanklėm, kitiem instrumentam, o dai-

Voice of America direktorė dr. M. Bitterman įteikia lietuvių skyriaus viršininkui Alfonsui Petručiui 25 metų tarnybos žymenį. Voice of America (Amerikos Balsas) yra transliuojamas 36 kalbomis. Lietuvių tarnyba vasario 16 d. minės 30 metų sukaktį, kai Amerikos Balso lietuviškoji laida po 30 min. nesustojamai perduodama du kartu paroje septynias dienas savaitėje. Artimoje ateity numatyta dar duoti naują laidą 15 min., kuri bus girdima iš ryto Lie tuvoje.

nuoti jaunimas nebenori. Kaip ilgai dar, "Čiurlionis"?

Kas šį kartą "Čiurlionį" į Detroitą pakvietė? Programoj įrašyta, kad Stasio Butkaus šaulių kuopa ir šv. Antano parapijos komitetas. Dar gerokai prieš koncertą spėjau, o koncerto metu ir kiti patvirtino, kad daugiausia darbo ir širdies čia įdėjo minėtos šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas. Jis su savo pagalbininkais ne tik atliko visus techniškus paruošimus, bet nepamiršo sukviesti ir mūsų centrinių organizaci-

jų vadovus, kitų tautybių atstovus, lietuviškai nebe kalbančių, čia gimusių Amerikos lietuvių didžiausią būrį, ir artipilnę salę, gerokai virš 400, čiurlioniėčių išsiilgusių gerbėjų, lietuviškos dainos mėgėjų. Neveltui per mikrofoną A. Mikulskis vieną dainą Vincui Tamošiūnui dedikavo, o po koncerto angliškai kalbėjęs Dloco pirm. dr. Algis Barauskas jį pavadino svarbiausiu šio koncerto rengėju. Atskirai paminėtini ir solistė Danutė bei jos vyras Leonas Petroniai, po koncerto visiems čiurlioniėčiams surengę vaišes.

TOOL AND DIE MAKERS MOLD MAKERS MACHINISTS

The Briggs and Stratton Corporation/Automotive Lock Division, located in Perry, Georgia, is now accepting applications for the above positions.

Individual must be a self-starter working with limited supervision. Position requires 4 years apprenticeship, or minimum of 10 years working experience in repair of close tolerance stamping dies, progressive, compound, form, draw dye and zinc injection molds.

Briggs and Stratton offers an excellent wage and benefits package. Send resume to:

BRIGGS AND STRATTON CORPORATION

P. O. Box 702

Perry, Georgia 31069

Attn: Al Rice

Equal Opportunity Employer M/F

(3-5)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

LIETUVIŲ DIENOS AUSTRALIJOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

iššaukiant visus sportininkus, juos pristatant vietos lietuviams ir jiems įteikiant po mažą atminimo dovanėlę. Padėkos žodį tarė sportininkų vadovas Z. Žiupsnys įteikdamas koviečiams gražią atsiminimo dovaną.

Ir štai jau Kalėdos. Kartu su svečiais koviečiai tuo pačiu lėktuvu skrenda į Adelaidę Kalėdų švenčių proga, lėktuve visi gėrimai nemokamai duodami, tačiau sportininkai tuo mažai pasinaudoja. Nuotaika gera. Adelaidėje jau laukia visa sportinė valdžia, kurie sveikina atvykusius svečius, sodyna į automobilius ir veža į Lietuvų Namus. Aš ir mano nauji jauni draugai iš Amerikos ir Kanados, galvojom, kad Sydnėjūj yra šiltoka, tačiau čia tai rojus, palyginus su šiais metais buvusiu kaitra Adelaidėje. Tikrai, lietuviško prakaitėlio ne vienas kibirėlis buvo paliktas šiame parke ir bažnyčių švoriame mieste.

Pirmąją šventės dieną, gruodžio 26-ją, didžiojoje Adelaidės katedroje vyksta Lietuvų Dienų atidarymo pontifikalinės mišios, kurias celebruoja svečias iš Amerikos vysk. V. Brizgys, taip pat dalyvaujant Adelaidės arkivyskupui J. W. Gleeson. Kartu su jais dalyvauja ir mūsų lietuviai kunigai: P. Butkus, P. Vaseris, Pr. Dauknys, P. Bačinskas, A. Spurgis, MIC. Didžiulė katedra pilnutėlė lietuvių. Prieš pamaldas visų organizacijų atstovai su savo vėliavomis įeina ir stovi garbės sargyboje priekyje. Kartu su jais, mėlynomis savo uniformomis pasipuošę ir nešini JAV ir Kanados vėliavomis, eina ir svečiai sportininkai. Gražiai skamba lietuviškos giesmės, jautrūs abiejų vyskupų žodžiai daro šį iškilmingąjį atidarymą katedroje tikrai įspūdingą.

Po pamaldų eiseną į Adelaidės miesto rotušę. Prisimena panaši eiseną Torontose mieste, kai žygiavome Pasaulio Lietuvų Dienų metu. Ir čia, šią, kone kilometro ilgumo eiseną veda mūsų organizacijų atstovai su savo vėliavomis, Pasaulio ir Australijos lietuvių bendruomeninių vadovai, ir daugelis kitų mūsų žinomųjų žmonių ir keli tūkstančiai lietuvių. Visur motorizuota ir pėsčioji policija stabdo visą kitą judėjimą ir leidžia lietuviams parodyti, kad jie šiandien turi savo didžiąją šventę, jie yra gyvi, pajėgūs ir Lietuvai nenumirę. Matosi televizijų reporteriai, sprigsi šimtai foto aparatų ir kaip malonu

buvo vakare, atlikus visas atidarymo iškilmes, net ir save su kitais lietuviams matyti televizijos ekrane.

Gražioje miesto rotušėje ir pilna tautiečių. Laukiamas Pietų Australijos gubernatorius, kuriam atvykus, jis kaip ir kiti parlamentarai ir aukštieji australų kvietiniai svečiai, yra pristatomi ir prasideda oficialioji atidarymo programa.

Didžiojoje scenoje, prieš milžiniškus rotušės vargonus, išsirikiavęs ir tautiniais drabužiais apsirengęs, Adelaidės Lituania choras, vadovaujamas G. Vasiliauskienės. Viduryje scenos gražus aukuras, prie kurio prieina baltai apsirengę vaidinčiai ir jį uždega. Scenos vienoje pusėje aktorius V. Ratkevičius lietuviškai ir kitoje pusėje dr. D. Viliūnaitė — angliškai pristato kiekvieną pasirodymą, aiškina senovės lietuvių papročius, pagal kuriuos šiandien yra daromas šis atidarymas. Spalvingas Sagutės šokis, griausmingai skambančios patriotinės ir širdį dilyniančios dainos, S. Kubiliaus, jauno ir kylančio aktoriaus jausmingai deklamuotas mūsų gyvenimo eigų dalykas "Aš žmogus" ir kiti įspūdingi koncerto meniniai išpildymai, daro jį labai gražų ir nepaprastą. Australijos Liet. Bendruomenės pirmininkas V. Neverauskas taria sveikinimo žodį, kai Pasaulio Lietuvų Bendruomenės pirmininkas inž. Vytautas Kamantas savo įspūdingoje kalboje nušviečia mūsų esamą dabartinę politinę padėtį, iškelia Lietuvos kovą dėl laisvės ir sveikina Australijos lietuvių. Pačią pagrindinę kalbą, tuo pačiu ir atidarydamas šias Lietuvų Dienas, taria Pietų Australijos gubernatorius, kuris ypatingai gražiai apibūdina Lietuvą jos istorijos eigoje, iškelia Lietuvos reikšmę anksčiau ir džiaugiasi lietuviams ateiviais čia Australijoje. Ši gubernatoriaus kalba buvo ypatingai šilta lietuviams ir Lietuvai ir ją palydėjo griausmingi plojimai. Oficialusis šventės atidarymas buvo pradėtas Australijos ir baigtas Lietuvos himnais.

Sporto šventė

Gruodžio 27 dieną Australijos lietuvių 31 sporto šventė pradedama sportininkų pamaldomis šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, prieš tai Lietuvų Katalikų Centro sodelyje pakeliant vėliavas. Pamaldas laikė sportininkų dvasios vadas kun. P. Butkus, dalyvaujant visiems sporto klubams

bei Amerikos ir Kanados atstovams su savo vėliavomis. Pamaldose dalyvavo ir svečias vyskupas V. Brizgys, bei kiti lietuviai kunigai. Gražų ir sportininkams pritaikintą pamokslą, kur buvo iškelta sporto reikšmė lietuviškojo jaunimo gyvenime, primenant mūsų Tautinės Olimpiados priesaikos žodžius, pasakė kun. P. Butkus.

Oficialus sporto šventės atidarymas įvyko Forrestville krepšinio stadione. Nors Adelaidėje tuo metu ir buvo dideli karščiai, tačiau sportininkai, grojant lietuviškų maršų garsams, labai gražiai ir tvarkingai įžygiavo į pagrindinę sporto salę. Visą iškilmingąjį parodą vedė ALFAS pirmininkas J. Jonavičius, jį sekant adelaidiškų nešamais Sporto švenčių baltai vėliavai ir ją sekant Amerikos, Kanados ir visų sporto klubų nešamoms vėliavoms ir jas lydintiems sportininkams. Šioje sporto šventėje buvo registruota 440 sportininkų, kurie atstovavo: Šiaurės Amerikos ir Kanados lietuvių, Adelaidės "Vytį", Canberros "Vilką", Geelongo "Vytį", Hobarto "Perkūną", Melbourne "Varpą", Pertho "Taurą" ir Sydnėjaus "Kovą". Pilnutėlė žiūrovų salė, nors prakaitą ir šluostydama abiejomis rankomis, rado laiko, savo gausiais ir griausmingais plojimais pasitikti kiekvieną įžygiuojančią sportininkų grupę. Ypatingai labai šiltai, keliant didžiules ovacijas, buvo sutikti mūsų svečiai sportininkai iš Amerikos ir Kanados. Jų dalyvavimas šioje sporto šventėje labai praturtino ją ir suteikė jai nepaprasto iškilmingumo.

Šventės invokaciją skaitė sportininkų dvasios vadas kun. P. Butkus. Iškilmingus priesaikos žodžius tarė adelaidiškė, dalyvavusi Toronte ir vėliau Amerikoje, mūsų žinomoji krepšininkė V. Juciūtė. Atidarymo kalbose ALFAS pirmininkas J. Jonavičius, Adelaidės "Vyties" pirmininkas St. Urnevičius ir Australijos Liet. Bendruomenės pirmininkas V. Neverauskas labai gražiais žodžiais ir savo jautriomis kalbomis sveikino atvykusius iš visos Australijos sportininkus, ypatingai gražiai pristatydami svečius iš Amerikos ir Kanados, visiems palinkėdami gražių sportinių pasekmių, bei draugiško lietuviško susibūlimo. Svečių grupės vardu kalbėjo jų vadovas chicagietis Z. Žiupsnys, perduodamas sportinius linkėjimus iš ŠALFASS valdybos ir visų Amerikos ir Kanados lietuvių sportininkų. Jis taip pat oficialiai pakvietė Australijos lietuvių sportininkus dalyvauti 1983 metų Pasaulio Lietuvų Sporto šventėje, kuri, kar-

tu su Pasaulio Lietuvų Diejomis, įvyks Chicagoje. Po savo žodžio, rengėjams jis įteikė svečių atvežtą dovaną — puikią, audekle padarytą Vytį. 31-ją Sporto šventę oficialiai atidarė Pasaulio Lietuvų Bendruomenės pirmininkas V. Kamantas. Savo kalboje jis apsidžiaugė, kad pradėtas prieš kurį laiką sportinis bendradarbiavimas tarp Amerikos, Kanados ir Australijos vis didėja ir darosi vis glaudesnis. Jis iškėlė sporto reikšmę visame lietuviškame, ypatingai jaunimo, gyvenime ir pabrėžė, kad Pasaulio Lietuvų Bendruomenė visuomet rėmė ir remia sportinius jaunimo sąjūdžius. Jis taip pat, P. L. B-nės vardu pakvietė Australijos lietuvių sportininkus dalyvauti P. L. Dienose ir Sporto šventėje, įvyksiančiose Chicagoje. P. L. pirmininko kalbą ir oficialaus atidarymo gražų žodį palydėjo griausmingos plojimų ovacijos.

Oficialios atidarymo iškilmės buvo pradėtos Australijos ir užbaigtos Lietuvos himnais.

Sporto šventės laimėtojai

Po atidarymo iškilmių, pirmąsias krepšinio rungtynes pradėjo Australijos lietuvių vyrų krepšinio čempionai, žaisdami prieš svečius iš Amerikos. Šių rungtynių kontraversinė eiga, pačią pirmąją dieną sukėlė šokių tokių kalbų, ypatingai mažai apie krepšinį išmanančių žmonių tarpe. Rungtynės buvo įtemptos jau nuo pačių pirmųjų žaidimo minučių. Jauni, nors ūgiu ir daug pranašesni svečiai, pradeda žaidimą, tačiau iš karto matosi jų komandos nesusižadimas ir gana prastoki mėtymai, ko vėlesnėse rungtynėse jau nesijautė. Geelongo vyčiai iš pačių pradžių pasižymi savo labai atkakliu žmogaus žmogų dengimu, kas

amerikoniškame ir europietiškame krepšinio žaidime pasitaiko rečiau. Amerikoje toks, kūnu paremtas žaidimas, daugeliu atvejų būtų nubaustas baudomis, tačiau Australijoje tas yra daugiau toleruojama ir leidžiama. Rungtynių teisėjai buvo oficialūs teisėjai sąjungos nariai australai. Amerikiečių žaidimas yra daugiau paremtas krepšių ėmimu ir daug mažiau duodama reikšmės fiziniam kūno dengimui. Šias rungtynes, savo geresniais metimais ir staigiesniais prasiveržimais, veda geelongiškiai, nors daugumas žiūrovų remia svečius iš užjūrio. Ir štai, rungtynių pirmoje pusėje, įvyksta mažas nesusipratimas. Amerikietis užkrenta ant geelongiško, tas jį pastumia, jis atsimuša į kitą geelongiškį ir tas, tik dėl labai įtempto žaidimo ir įsikarščiavimo, pakelia savo rankas, bet jokių fizinių prisilietimų neįvyksta. Teisėjų švilpukai tuoj pat žaidimą sutvarko ir jis vyksta toliau, nors daug kam pasirodė, kad įvyko kažkas tai daugiau. Šį mažą incidentą daugelis išpūtė tikrai per daug ir po jo atsirado bereikalingų kalbų. Rungtynės baigėsi Geelongo laimėjimu 49:37 (24:18).

Po rungtynių teisėjai jokios pastabos į rungtynių lapą neįrašė, pasakydami, kad tai buvo visai bereikšmis dalykas, fizinių veiksmų niekam nepanaudojant, sportinėse rungtynėse pasitaikęs labai dažnai. Tą patį pasakė ir svečių krepšinio treneris L. Kedys, pabrėždamas, kad įtemptose rungtynėse Amerikoje, panašūs, blogų tikslų neturintieji dalykai, pasitaiko labai dažnai.

Šis mažas incidentas pačių žaidėjų buvo labai greitai pamirštas ir pirmenybės visą laiką tęsėsi labai draugiškoje nuotaikoje.

(Bus daugiau)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

DR. DOVAS ZAUNIUS (46)**Dr. Albertas Gerutis**

Mūsų pozicijas pavyko visiškai atlaikyti...

Pasak "Ryto", "tos politikos fiasko šian dien juk visiems turi būti aiškus kaip diena". "Taip pat visokiais linkčiojimais mes neišpirkime nė ramybės Klaipėdos krašte. Laikraštis siūlė tokį receptą: "Metas galų gale mūsų santykius su vokiečiais padaryti teisės santykiais, pagrįstais interesų bendrumu ir abipusiška pagarba".

Kovo 12 d. tas pats dienraštis palankiai komentavo užsienių reikalų ministro Dr. Zauniaus kalbą, pasakytą Kaune Valstybės Teatre vasario 27 d. (ties ta kalba, lygiu būdu ties vokiečių kanclerio pareiškimu — reichstage dar sustosiu: Mano pastaba): "Toje kalboje mes norime išsiaiškinti ne vien mūsų visuomenės painformavimą apie Klaipėdos krašto padėtį ir vyriausybės tolesnę to krašto atžvilgiu politiką, bet ir atsakymą į vokiečių kanclerio reichstage vekselį vokiečių neatsakingiems gaivalams, bet ir mūsų valstybei vadovaujančių asmenų įsise-nėjusio germanofilizmo reviziją. Gyvieji valstybės interesai reikalauja vairuoti į platesnius, mažiau platoniskus, labiau realesnius horizontus".

Tas pats "Rytas" paskelbė straipsnį, kuriame paskutinį Vokietijos pralaimėjimą perdėtai pavadino net antru žalgiriu! "Vytautas, sutriuškinęs teutonų galybę ties žalgiriu, nepribaigė jų galutinai. Jisai jiems net atidavė Klaipėdos kraštą, kur jie brutaliai valdė ištisus penkis šimtmečius. Ženevos įvykius ir vokiečių pralaimėjimą tarptautinėje arenoje galima prilyginti antrajam žalgiriui. Tik ten buvo kardo, o čion teisės laimėjimas". (Pagal "Vilniaus Rytoją" 1932. III. 19).

Taip pat valstiečių liaudininkų organas "Lietuvos Žinios" atsikirto Vokietijos kanclerio grąšinimams Lietuvai represijomis, pastatydamas klausimą: "Bet ar mes todėl turime nusilenkti Vokietijai, kad ji galingesnė už Lietuvą?" Toliau laikraštis išvedė: "Lietuvių tauta yra tvirta savo nepriklausomumo nusistatyme ir tą ji aiškiai yra pasakiusi ne tik Vokietijai, bet ir visam pasauliui. Jos negali gąsdinti jokie grąšinimai ir jokie pasikėsinimai, kurių, deja, nemaža jau pergyventa".

"Vilniaus Rytas" (1932. III. 19) cituoja Martyno Yčo, visuomenės ir valstybės vyro, patarimą ieškoti draugų kitur, — Anglijoje ir Skandinavijos valstybėse. Tas pats Vilniaus lietuvių laikraštis atpasakojo "Kurjer Wilenski" korespondenciją iš Berlyno. Pagal iš Kauno gautas žinias, "Lietuvos politinėse sferose teikiama didelės svarbos paskutinei užsienių reikalų ministerio kelionei į Ženėvą. Manoma, kad Ženevoje d-ras Zaunius turės pasikalbėjimą su Anglijos ir Prancūzijos diplomatais, su kuriais paliesias Lietuvos užsienio politikos kryptis, kurios paskutiniu metu žymiai pasikeitusios. Būtent, Lietuva keičianti savo politikos kryptį į Prancūziją ir kaip to įrodymas laikomas Lietuvos nusistatymas palaikyti Prancūzijos nusiginklavimo planą. Anglija esanti suinteresuota savo anglies eksportu į Lietuvą, kurią iki šiol gabenosi daugiau iš Vokietijos. Be to, Lietuva esanti nusistačiusi pirkti mašinų Anglijoje, Prancūzijoje ir Belgijoje".

Tie visi balsai nepasiliko be atgarsio. Kaip tik Dr. Zauniui esant užsienių reikalų ministru rimtai susirūpinta per vienpusišką Lietuvos užsienių prekybos priklausomybę nuo Vokietijos. Lietuvos didžiosios ūkinės organizacijos (Maitas, Pienocentras ir kt.) atkreipė rimtą dėmesį į Anglijos rinkos užkariavimą. Bet ir politinėje bei kultūrinėje srityse imtasi naujų iniciatyvų santykiams sustiprinti su vakarų Europos valstybėmis. Kaip tam tikras įrodymas gali eiti vis didesnis prancūzų kalbos įsigalėjimas Lietuvoje vokiečių kalbos sąskaiton. Dr. Zauniaus laikais pradėtas palaipsniškas suartėjimas su Anglija, Italija ir ypač Prancūzija buvo tęsiamas ir ta-

da, kai 1934 m. užsienių reikalų ministerijos vadovybę perėmė Stasys Lozoraitis.

42. "Mūsų pozicijas pavyko visiškai atlaikyti"

Latvių dienraštis "Jaunakas Zinas" paskelbė savo bendradarbio pranešimą, kaip Tautų Sąjungos taryboje svarstyta Boettcherio byla. Laikraštis rašė, kad po vokiečių delegato von Buelow kaltinimų "Lietuvos užsienių reikalų ministeris mokėjo labai vykusiai nušviesti Lietuvos nusistatymą, o taip pat aplinkybes bei įvykius Klaipėdos krašte taip, kad galų gale Tautų Sąjungos tarybos vasario 20 d. posėdyje Vokietija buvo įvartyta į apsigynimo poziciją. Vokiečių opozicijos laikraščiai tai irgi pripažino ir puolė vokiečių vyriausybę, kad ji neįstengė įveikti tokio "Zwergstaat" (nykštuko valstybės) kaip Lietuva".

Laikraščio bendradarbis toliau aprašė, kaip Dr. Zaunius sutiktas pasienyje. "Šių eilučių autoriui buvo proga važiuoti vienam vagone su Lietuvos užsienių reikalų ministru, kada jis grįžo iš Ženevos po savo puikų pasirodymą Ženevoje Tautų Sąjungos tarybos posėdyje. Faktinis Vokietijos sienos pervažiavimas tarp Eitkūnų ir Virbalio trunka tik porą minučių. Eitkūnuose viskas tuščia ir šalta. Tik vokiečių muitininkas eina per vagoną ir reikalauja valiutos viršnorminės sumos ar valiutos išvežimo leidimo. Virbalyje visus keliautojus nustebino milžiniška žmonių minia, valio šauksmai, muzika ir garsus džiūgavimas. Senos stoties patalpos perpildytos. Pasirodo, lietuviai laukia savo užsienių reikalų ministerio. Šauliai pastatė savo garbės sargybą, bet yra taip pat labai daug civilinių žmonių, moterų ir vyrų, senų ir jaunų. Delegacijos laiko kalbas ir sveikina ministrą su pasisekimu. Dr. Zaunius nustebintas tiek jausmingo ir iškilmingo sutikimo. Galima matyti, kad Klaipėdos klausimas lietuviams tikrai svarbus ir kad visa tauta seka jo sprendimą baimingais jausmais" (Elta, 1932. IV. 5).

Dr. Zaunius grįžo į Kauną vasario 23 d. Laikraščiai rašė, kad "jo pasitikti geležinkelio stoty buvo susirinkusi gausi žmonių minia, kuri ministeriui sukėlė didelių ovacijų". Ministras priėmė Kauno spaudos atstovus, be to, vasario 27 d. Valstybės Teatre padarė viešą pranešimą apie Klaipėdos bylą.

Pasikalbėjime su žurnalistais Zaunius į klausimą: "Ar Lietuvos vyriausybė nenumato kokių priemonių taip nedraugingai mums vokiečių spaudos akcijai sustabdyti?", atsakė taip:

— Vokiečių spaudos propaganda prieš Lietuvą nėra naujas dalykas. Ji pradėta gana seniai. Mūsų buvo šiuo reikalu įteikta vokiečių vyriausybei protesto nota ir, reikia pasakyti, po to vokiečių spauda buvo kiek apimusi. Bet dabar vėl pradėjo pulti. Žinoma, į mūsų oficialius žygius vokiečiai mums gali paprastai atsakyti: "Pas mus spaudos laisvė ir mes nei įsakinėti, nei drausti jai nieko negalime". Tačiau tai ne visai atitiktų tikrąją, kadangi yra faktų, jog vokiečiai vis dėlto turėjo priemonių spaudai sutvarkyti, kai to panorėdavo. Tačiau ir patys Lietuvos žurnalistai čia turėti pagalbėti. Jie, pav., galėtų nurodyti į mūsų kaimynų pasielgimą, kurio negalima pavadinti kultūringu, kai tie kaimynai nusideda moralinio nusiginklavimo dėsnui, kuriuo jie kitais atvejais patys nori remtis. Tautų Sąjungoj jau seniau buvo iškelta mintis, kad spaudą reikia padaryti krikščionišką ir neleisti joje kilti pramanytų faktų, tuo padarant iš spaudos nebe informacijos, bet propagandos įrankį.

P. Ministeri, ar vokiečiai laiko Klaipėdos klausimą baigtą ir ar darys kokių žygių, apie kuriuos spaudoj jau buvo kiek minėta?

— Žinoma, vokiečiai gali laikyti klausimą nebaigtą, bet iš tikrųjų Tautų Sąjungoj jis yra

baigtas. Kaip Tamstoms jau žinoma, vokiečių atstovas prikišo pranešėjui ir net pačiai tarybai, kad jie neatlikę savo pareigų, tačiau susilaukė iš pranešėjo, kuris nepasizymi priešingu vokiečiams nusistatymu, gana aštrios replikos. Taryba tokio nutarimo negalėjo padaryti ir į Tarybos pranešimą reikia žiūrėti tik kaip į pranešėjo Tarybai pateiktą jo nuomonę, kurią jis siūlo priimti. Dėl šio pranešimo mano padaryti du rezervai ir pranešimas neturi jokios juridinės reikšmės, kiek jis priešingas tiems rezervams. Tamstoms taip pat žinoma, kad vokiečių atstovas prie Tarybos stalo kreipėsi į signatarus, prašydamas pasinaudoti jiems suteikta pagal konvencijos 17 straipsnio 2 skirsnį teisę ir patraukti Lietuvą į Tarptautinio Teisingumo Tribunalą Haagoj. Tačiau į tai gavo atsakymą, kad signatarų atstovai Taryboj, išklause vokiečių atstovo prašymą, perduosią jį savo vyriausybėms, bet nieku būdu negalį prejudikuoti savo vyriausybių nusistatymo".

Nors spauda jau padarė išvadą dėl Ženevos rezultatų, bet būtų įdomu išgirsti Tamstos nuomonę šiuo klausimu.

— Pirmiausia galiu šiuo reikalu konstatuoti labai širdingą Tarybos narių nusistatymą. Tą širdingumą pastebėjau reagavimu į mūsų kaimyno išsišokimus prieš mano asmenį, kai vokiečių spaudoj buvo skleidžiami gandai apie fiktyvią ligą, apie sąmoningą vilkinimą bylos ir pan. Tarybos nariuose aš pastebėjau norą pabrėžti, kad jie su panašiais įtarinėjimais nieko bendro neturi. Bendrai tenka pasakyti, kad mūsų kaimynai mus per daug ir negražiai atakavo. Sakysime, kad ir toks vokiečių delegato pareiškimas, kad Lietuva esanti beveik nuolatinis svečias prie Tarybos stalo. Juk ši alijacija reiškia: mes, vokiečiai, nuolatinis Tarybos narys, be to, Taryboj yra dar perrenkami nariai ir pagaliau yra tokių, kurie kai kada pakviečiami — į kaltinamųjų suolą. Žinoma, tokiu priminiu pasijuto užgauti ne tik visi ne Tarybos nariai, bet ir tie, kurie neseniai Tarybos nariais tapo. Todėl kai panašius išsireiškimus pavadinau demagogišku, niekas net nereagavo. Bendrai, nors teko daug dirbti, darbo rezultatai esu patenkintas, nes mūsų pozicijas pavyko visiškai atlaikyti".

43. Dr. Zauniaus pranešimas Valstybės Teatre

Dr. Zauniaus pranešimo (paskaitos) Valstybės Teatre vasario 27 d. turinį paskelbė Lietuvos Telegramų Agentūra "Elta". Įvade ministras pastebėjo: "Visa mūsų visuomenė su didžiausiu susidomėjimu sekė paskutinius įvykius Klaipėdos krašte ir jų atbalsius tarptautiniame forume. Jau pats didelis mūsų tautos be pažiūrų skirtumo susidomėjimas šituo klausimu rodo, kad dalykas liečia ne kokį eilinį įvykį, o simptoną, kuris paliečia visą mūsų tautos ir valstybės gyvenimą ir taip pat giliai gali paliesti Lietuvos santykius ir su kaimynais".

Toliau ministras tiksliai nupasakojo direktorijos pirmininko Boettcherio ir jo sėbrų slap-tą kelionę į Berlyną, jų ten vestąsias derybas, be to, paminėjo direktorijos nario Puodžiaus kelionę į Karaliaučų. Kai Lietuvos valdžios organai patyrė šias keliones, 1932 m. sausio 15 d. įteikta Vokietijos vyriausybei protesto nota, kurioj "reikalaujama sudrausti jos organus ir atšaukti nusidėjusį Lietuvos įstatymams jos generalinį konsulą Klaipėdoj".

Savo kalboje ministras dar pabrėžė: "Bragindama santykius su Vokietija, Lietuvos vyriausybė ilgai dėsė dėl reagavimo į šituos neabejotinai neleistinus ir neteisėtus žygius. Ji mėgino išvengti griežto reagavimo, atkreipdama į įvykius Klaipėdos seimelio dėmesį ir laukdama, kad tiek seimelis, tiek direktorijos pirmininkas padarys reikiamų išvadų. Deja, nei seimelis, nei direktorijos pirmininkas vienintelės galimos išvados nepadarė.

Tuomet Lietuvos vyriausybė, stovėdama valstybės saugumo ir vidaus tvarkos sargyboj, negalėjo leisti, kad Klaipėdos krašto autonominis aparatas pasiliktų rankose asmenų, kurie sulaužė krašto statutą ir iš kurių konstatuotų slaptų santykių su svetima valstybe reikėjo laukti net pavojaus krašto saugumui".

(Bus daugiau)

'Aš esu tos idėjos'

(A. A. VETER. GYD. KPT. STASYS TALLAT-KELPŠA)

Ivairiomis progomis iš susitikimų su velioniu buvo galima spręsti, kad jis palankus tautininkams, 1962 m., pakalbintas įstoti į Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrių, atsakė: "Taip, aš esu tos idėjos". Ir nuo to laiko ligi savo mirties buvo ištikimas ir ištvermingas narys, beveik 18 metų skyriaus revizijos komisijos pirmininkas. Jei dalyvaudavo kurioj kitoj vietos liet. organizacijoje, dažniausiai ir ten būdavo renkamas į revizijos komisiją.

Gimęs 1898 m. lapkričio 15 d. Padiėvyčio viensėdy, stambiam 150 ha. ūkyje, Laukuvos valsč., Tauragės apskr. Šeimoje augo sesuo ir trys broliai, kuriems visiems laimingu būdu pavyko išvengti bolševikų nagų ir po karo apsigyventi Amerikoje.

Pradinę mokyklą Stasys lankė Laukuvoje, o vidurinę mokslą ėjo šiaulių suaugusių gimnazijoje. Karinę tarnybą atlikdamas ulonų pulke Alytuje, dirbo pulko raštinėje. Iš kariuomenės išėjo vyr. puskarininkio (ar viršilos) laipsniu. Šis tarpas jo gyvenime, matyt, apspindė ir jo būsimų studijų pasirinkimą: buvo pamėgęs gyvulius, ypač arklius.

Baigęs gimnaziją, 1927 m. įstojo į Veterinarijos skyrių prie Lietuvos universiteto medicinos fakulteto. Bet po metų tas skyrius uždarytas, nes buvo numatyta įsteigti atskirą veterinarijos akademiją. 1928 m. velionis, Lietuvos vyriausybės aprūpintas stipendija, įstojo į Vienos Aukštąją Veterinarijos Mokyklą (Austriją). Ten studijodamas, susipažino su p-le Maria Jahn, tuo metu lankiusia Vienos Musikkonservatorium, ir ją vedė. Savo studijas baigė 1933 m. ir, grįžęs, tuoj paskirtas ulonų pulkan Alytuje veterinarijos gydytoju ir veterinarijos ligoninės vedėju, kur dirbo su padėjėju. Pulke buvo apie 1000 arklių. Savo darbui velionis buvo gerai pasiruošęs. Vienu tarpu užėmusią kažkokią arklių ligą — epidemiją dr. Tallat-Kelpša sėkmingai nugalėjo ir tuo pakėlė savo vardą. Kartu vadovavo parinktų, labiau prasilavinusių, karių veterinarijos būriui, tuo būdu kariuomenei paruošdamas būsimų veterinarijos puskarininkų.

Ulonų pulke tarnavusieji kariai pasakoja, kad jie niekad negirdėję, kad kpt. dr. Tallat-Kelpša būtų ką nors nubaudęs už menką nedrausmingumą ar pagarbos neatidavimą. Apskritai, savo jautriu žmoniškumu, savo kilniomis būdo savybėmis velionis karių tarpe buvo laikomas geru, rinktinu

Dr. St. Tallat-Kelpša

žmogumi — visų nepaprastai gerbiamas.

Jo darbą ulonų pulke nutraukė 1940 m. Lietuvą užplūdę bolševikai, kurie tuoj išdraskė Lietuvos kariuomenę. Iš jos atsipalaidavęs, 1941 m. surado darbo "Maisto" bendrovės Kauno fabrike mėsos inspektorių. Netrukus paaugstinimas, paskirtas to fabriko veterinarijos skyriaus vedėju. Savo žinioje turėjo du pagalbininkus.

Karo pabėgėlio laikotarpį Vokietijoje nuo 1944 m. praleido Augsburgio stovykloje. 1949 m. jau galėjo persikelti Amerikon. Pirmutinė jo darbovietė šiame krašte buvo Pittsburghe, Pa. ne savo specialybės srityje. Po trijų metų, būtent, 1952 m. gavo mėsos inspektoriaus tarnybą miesto valdybos žinioje Baltimorėje. Tas pareigas ėjo ligi 1967 m., kai, ištiktas širdies priepuolio, pasitraukė į pensiją. Antą kartą širdis vėl sustreikavo 1979 m. ir pagaliau, prisidėjus kitiems sutrikimams, sausio 3 d. jį pribalgė trečias priepuolis.

Iš trijų brolių Tallat-Kelpšų a. a. Stasys buvo paskutinis. Tadas pernai numirė Chicagoje, jų vyriausias Kazys, generolas, 1968 m. Clevelande. Liko tik Philadelphiaj gyvenanti sesuo, Ona, velionio prof. Alf. Jurskio našlė, dabar jau 86 metų, kuri su sūnum ir dukterim buvo atvykusi į a. a. Stasio laidotuves. Buvo taip, pat atvykęs ir Tado sūnus iš Chicago.

Velionis mielai dėjosi prie visokios liet. veikmės, rėmė bet koki Lietuvai naudingą darbą. Iš visų Baltimorėje gyvenančių liet. gydytojų jis buvo pastoviausias ir nuolatinis liet. renginių lankytojas. Jei kada negalėdavo dalyvauti, tai paremdavo pinigine auka. Mėgdavo pabendrauti, pabūti savo tautiečių tarpe, ypač išskilas (pinikus) gamtoje. Mokėdavo švelniai pajuokauti, jam nestokodavo geros nuotaikos. Jo šneka trumpasakė, su žemaitiška priegaide.

Net jau sunkiai paėdamas stengėsi lankyti Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkimus. Nusilpusia širdimi ir šiaip gerokai nesvei-

kuodamas, dar dalyvavo pr. metų gruodžio 7 d. susirinkime. Skirstantis, su visais bičiuliškai atsisveikino. Niekam tada dar nei į galvą neatėjo, kad jį matome gyvą jau paskutinį kartą.

Šermeninėje ir bažnyčioje tikybinių patarnavimų atliko kun. Ant. Dranginis. Savo pamoksle sakė, velionis buvęs geras lietuvis ir geras katalikas. Guodė našlę, kad nors atsiskyrimas labai skaudus, kada nors savo Stasį susitiks kitame pasauly.

Šermeninėj sausio 7 d., laidotuvių išvakarėse, atsisveikinimo apeigai vadovauti buvo pavesta skyriaus pirmininkui Vl. Bačanskui. Aptardami velionį, po žodį kitą čia tarė: E. Armanienė Baltimorės Liet. Draugijų Tarybos vardu, Vyta. Eringis — Bendruomenės, ateitininkų sendraugij — dr. St. Ankudas, Balfo — Ir. Krasauskas ir Tautinės Sąjungos vardu Vl. Bačanskas. Kalbėjusieji pabrėžė velionio pakantą visokių pažiūrų ir nusistatymo žmoneims. Buvo betarpiškas, draugiškas, jaukas, taikaus, malonaus būdo, šviesaus į gyvenimą požiūrio. Šermeninėje daugybė gėlių puokščių liudijo a. a. daktarą buvus populiarų (net ir kaimynų amerikiečių tarpe) baltimorietį ir mielą tautietį. Loudon Park. kapinių mauzoliejaus koplyčioje kunigas ant karsto užbėrė žiupsnį Lietuvos žemės. Nors buvo darbo diena ir labai šaltas oras, bažnyčioje ir į kapines palydėjo didelis būrys. Skirstantis iš koplyčios, sugiedota "Marija, Marija ir Tautos himnas".

Po laidotuvių pietų metu Liet. Svetainėje velionį trumpu žodžiu prisiminė K. Misiūnas, buv. bendradarbis "Maisto" fabrike.

Bene bus nemažas a. a. dr. Stasio Tallat-Kelpšos nuopelnas, kad savo žmoną Mariją, garsiųjų muzikos kūrėjų krašto (Austrijos) dukterį, pridaigino lietuvių tarpe: ji, gražiai išmokusi lietuviškai, kartais pobūvy ar per vietos lietuvių radijo valandą lietuviškai padainuodavo.

B. Medelis

WANTED
Journeyman Skilled
MACHINISTS
CNC
3-AXIS SUNDSTRAND OMNIMIL
4-AXIS DEVLIEG JIGMIL
To handle short run precision jobs on these large machining centers. Qualified applicant will have 5 to 10 years of general machining experience and at least 1 year on a Devlieg or Sundstrand machining center. We'll expect you to interpret detailed prints, plan your own set-up, and have your own tools. You will receive top hourly rates, 10% premium for night shift, full company paid benefits... Plus the most attractive working schedule in the Northeast Ohio area. If you want the challenge of close tolerance precision machining and a work environment where results are what count, call:
Bob Cotton 216-531-3375
NON FERROUS METALS
FABRICATING
21721 TUNGSTON ROAD
EUCLED, OHIO 44117
An Equal Opportunity Employer
M/F/H

KUN. VACLOVĄ MARTINKŲ ATISISVEIKINANT

EMILIJA ČEKIENĖ

Jau ne vienas yra spaudoje paminėjęs praeitais metais lapkričio 16 d. į amžinybę iškeliavusį taurų lietuvių kun. Vaclovą Martinkų, šv. Kazimiero parapijos kleboną, Providence, R. I. Kun. V. Martinkų man teko pažinti BALFo veikloje, kada jis, nors toli gyvendamas nuo BALFo centro įstaigos — Brooklyn, N. Y. su entuziazmu 1964 m. perėmė BALFo centro valdybos pirmininko pareigas. Nėgąsdino jo 200 mylių viena kryptimi kelionės į valdybos posėdžius, kurie vyko kas mėnesį arba esant reikalui dažniau.

Jo vadovaujamoj valdyboj man teko dirbti apie 10 metų ir toje veikloje jį pažinti. Ar lijo ar snigo, mes kartais iš artimesnių apylinkių suabejodavom, ar įvyks posėdis ar ne, dėl blogo oro, ar susirinks visi valdybos nariai, bet pirminkas kun. V. Martinkus niekuomet neabejojo. Mes traukiniais ar autobusais iš čia pat atvykę jį rasdavom pavargusį bevartant BALF prisiūstus iš įvairių kraštų prašymus. Nors veide matydavom ilgos kelionės nuovargį, bet giedrios nuotikos jis niekuomet neprasdavo.

Kun. V. Martinkus BALF pareigose per aštuonerius metus visuomet buvo aukštos tolerancinės dvasios santykiuose su bendradarbiais ir ypač objektyvus ir teisingas pašalpų skirstyme, kas tokioje organizacijoje yra lemiantis veiksnys, todėl svarbu ir kitiems BALFo veikėjams šią organizaciją ir toliau išlaikyti tokiu vieningumo dvasioje. Kadangi BALFas yra ne politinė ir ne kitokių tikslų siekianti, o tikslai labdaros organizacija, tai centro valdybai įvairiais organizaciniais reikalais kelionių išlaidų neapmokėdavo, todėl ir pirm. kun. V. Martinkus 400 mylių suvažinėdavo automobiliu, traukiniais ar autobusais savo lėšomis. Ilgų distancijų keliones tuo laiku atlikdavo ir ilgametė BALFo darbuotoja dr. Elena Armanienė iš Baltimorės, Md.

BALFas yra tylaus ir pasiaukojančio darbo organizacija, tai ne puošnioms reprezentacijoms ar šaukiančioms reklamoms skirtas fondas, bet kietam ir kruopščiam darbui. Jam vadovaujantieji asmenys tai lyg tos tyliosios darbo bitės savo įsipareigojimus tyliai ir kantriai neša rinkdami aukas, jei ir ne tūkstančiais ar šimtais dolerių, bet vienetais ar centais krauna į vieną aruodą, iš

kurio šalpa kas mėnesį būdavo skirstoma į visus kraštus, pasiekianti vargstantį lietuvių tolimoj tremtyje ne tik sustiprina jį materialiai, bet ir moraliai, žadina viltį, pakelia ryžtą gyventi. Tą jausdamas pats kun. V. Martinkus ir kitiems primindavo, kad šalpos darbas yra malonus, kad įsijungęs į jį pamiršti visus asmeninius rūpesčius.

Jis taip pat vadovavo ir 107 BALFo skyriui apylinkėj Providence, R. I. ir būdamas kun. klebonu labai gerai pažino žmonių rūpesčius, vargus, kančias ir tai lengvino jam žmonėms tarnauti visais atvejais.

Su juo bendradarbiavę matėme kun. V. Martinkaus nepaprastą atsidavimą religijai, savo tėvynei, lietuvių išeivijoje ir nepriklausomos Lietuvos atstatymui. BALFas didžiavosi, kad pasišventusių asmenų jam vadovaujant netrūko visose lietuvių kolonijose. Visą laiką buvo daug pagalbos prašančių ištiestų rankų, bet visada atsiradavo ir teikiančių paramą. Ir savo apylinkėse jis rūpinosi naujai atvykstančiais į laisvę lietuviais, parūpindamas jiems darbo, butus ir apamai talkindamas visais įmanomais būdais įsikurti naujose gyvenimo sąlygose.

Kun. Vaclovas Martinkus mirė, bet jo atlikti darbai ir pavyzdys liks ateinančioms kartoms.

HARTFORD

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ HARTFORDE

Amerikos rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventė įvyks Hartforde, Trinity kolegijos patalpose, š. m. gegužės mėn. 30-31 d.d. Iki šiol jau sutiko dalyvauti studentų, jaunių ir vaikų šokėjų grupės iš: Baltimorės, Bostono, Brocktono, Hartfordo, New Jersey, New Yorko, Philadelphiajos ir Rochesterio.

Visų bilietų kaina yra 8 dol. ir juos jau galima įsigyti pas Birutę Monaco, 25 Richard Rd., Manchester, Conn. 06040. Čekių rašyti: "Lithuanian Folk Dance Festival" vardu.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Wanted 1st Class Skilled
NUMURA OPERATOR
(FOR NIGHT SHIFT)

Must be familiar with the tolerance requirement of the special machine tool industry. Ideal working conditions in Farmington Hills and the best benefit package in town. Contact the plant superintendent.

PRECISION SPINDLE &
UNIT CO.
313-471-0460

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

KRIAUCELIŲ VEDYBŲ SUKAKTIS

Žinomi visuomenės veikėjai ir lietuviškų darbų dosnūs rėmėjai dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai, atšventė 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Į jų šeimos šventę, įvykusią š. m. sausio 4 d., Nico's restorane, Bridgeview, Ill., susirinko giminės ir kviestieji svečiai iš Chicagos ir plačios apylinkės. Malonu buvo stebėti, kai prie vieno stalo sėdėdami įvairių politinių pažiūrų svečiai, rado bendrą kalbą ir dalinosi šventės įspūdziais, ar draugiškoje nuotaikoje svarstė lietuvių problemas.

Kriaučeliūnų šeima plačiai reiškiasi visuomeninėje ir politinėje lietuvių veikloje, bet neužsidaro siaurame kurios nors partijos ratelyje. Ypatingas Kriaučeliūnų bruožas yra visuotinumas ir kultūrinių bei visuomeninių reikalų rėmimas. Vargu ar atsirastų kita tokia šeima, kuri lietuvių kultūriams reikalams skiria to-

kias dideles sumas. Vaikų nameliai pavadinti Kriaučeliūnų vardu. Dainavos ansamblio nuolatiniai globėjai, mirusio sūnaus Eugenijaus Kriaučeliūno vardo kasmetinė jaunimo premija, lietuvių opera, tautinių šokių šventės, Korp! Neo-Lithuania, tautinių šokių grupė Grandis, ALTas, Lietuvių Bendruomenės, o pastaruoju metu ypatingas dėmesys skiriamas Jaunimo Centro išlaikymui. Visko neišsakyti, visko nepaminti, nes per visą 30 metų bendrą gyvenimą prisidėjo ir darbu ir pinigų.

Gal tiksliausiai išsakė dr. Leonas labai trumpame žodyje atidarydamas pokylį, kad per 30 metų buvo išgyventa daug džiaugsmo valandų, bet taip pat patirta ir skausmo. Tą viską pergyventi buvo daug lengviau, kai vienu taktu plakė širdys, tuo pačiu žingsniu žengė kojos. Džiaugėsi savo šeima — abiem dukterimis ir žentu, kurie jau ir dabar bando eiti jų pėdomis.

Po dr. Leono žodžio, prof.

Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai švenčiant 30 metų vedybų sukaktį.
V. Jasinevičiaus nuotr.

Mečys Mackevičius susirinkusiųjų vardu pasveikino sukaktuvinius ir įteikė bendrą dovaną, nors svečiai buvo prašomi jokių dovanų nenešti, o tik patiems atsilankyti.

Prasmingą maldą sukalbėjo kun. Juozas Prunskis, prašydamas sukaktuviniams Dievo palaimos ir ištvėrmės lietuviškuose darbo baruose.

Po vakariinės, prof. Balys Vitkus kupletais apdainavo Kriaučeliūnų gyvenimą, visiems pritariant "dru lia". Užbaigai garsiai nuskambėjo ilgiausių, džiaugsmingų ir kūrybingų metų linkėjimai.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas susirinkusiems pristatė L. Dainauskienę, kuri prieš 30 metų, dar gyvenant Omahoje, Nebraska, juos supiršo ir suvedė į bendrą gyvenimą.

Svečiai, kurių buvo arti 250 žmonių, neolituanų orkestrui grojant, pasižoko ir smagiai praleido sekmadienio popietę malonioje ir jaukioje Kriaučeliūnų šeimos globoje.

NAUDINGA PASKAITA

LB Gage Parko (Chicagoje) apylinkės valdyba, pirmininkaujama Danguolės Valentinaitės, š. m. sausio 9 d., Jaunimo Centro kavinėje suruošė vakaronę, kurios metu naudingą paskaitą socialinės apsaugos reikalais, skaitė Jonas Šoliūnas.

Jonas Šoliūnas, iki 1980 m. pabaigos dirbo socialinių reikalų įstaigoje ir padėdavo apylinkės lietuviams išsiriupinti socialinės apsaugos pensijas. Nuo šių metų pradžios pradėjo dirbti Draugo redakcijoje. Yra buvęs daugelio lietuviškų laikraščių bendradarbis ir įvairių skyrių redaktorius.

Paskaita buvo dalykiška ir įdomi. Klausytojus supažindino su socialinio draudimo istorija ir pateikė kai kurių statistinių davinių. Pirmasis soc. draudimo čekis JAV išrašytas 1940 metais. Po dešimt metų įjung-

ti ūkininkai. Šiuo metu yra apie 35 milijonai pensininkų. Socialinio draudimo įmokos ir uždario sumos kiekvienais metais didinamos. Socialinė apsauga turi tris fondus: senatvės, sveikatos ir nedarbingumo. Įstatymas leidžia turimas sumas, reikalui esant, perkelti iš vieno į kitą fondą. Jo nuomone, būkštauti dėl socialinio draudimo fondų išsekimo nereikėtų, nes dirbančiųjų skaičius ir uždario suma nuolat didėja, o socialinio draudimo pensijos mažėja. Socialinio draudimo fondai buvo blogai investuoti, bet dabar yra padėtis pasikeitusi ir gaunama didesnės palūkanos. Pensininkų skaičius nuolat didėja. Prieš 10 metų 16-ai dirbančiųjų teko išlaikyti 1 pensininką, o dabar 3 dirbantiems tenka 1 pensininkas. Socialinio draudimo srityje nereikia laukti pagerinimų.

Po paskaitos buvo iškelta asmeninio ir bendro pobūdžio klausimų, į kuriuos prelegentas atsakė ir plačiau paaiškino.

Pensijų procentualis pakėlimas yra neteisingas, nes pragyvenimas pabrangsta visiems, bet ne proporcingai gaunamai pensijai. Atitinkamos organizacijos turėtų reikalauti, kad pabrangimo priedas būtų kiekvienam pensininkui vienodas, nes ir pilvai visų tokie patys.

Vakaronė buvo naudinga ir susirinkusieji, kurių buvo apie 70 žmonių, išreiškė padėką ne tik prelegentui J. Šoliūnui, bet ir apylinkės pirmininkei D. Valentinaitėi, pravedusiai šią vakaronę.

D. Valentinaitė pranešė, kad yra pradėtas dialogas su policijos distrikto vadovais dėl geresnės Jaunimo Centro apsaugos. Dalyvavusieji savo akimis įsitikino, nes vienas policininkas buvo užėjęs pažiūrėti ar yra dalyvių ir pažadėjo dažniau pasižvalgyti kas dedasi Jaunimo Centro aplinkoje.

Yra ir gerų žinių, dėl nuolatinės apsaugos renginių metu įvedimo.

MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 63-jų metų sukaktį Korp! Neo-Lithuania, Chicagoje, ruošia š. m. vasario 8 d. 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So. Kedzie Ave.).

Programoje: iškilminga sueiga ir Eglės Juodvalkytės, atvykstančios iš Muncheno, Vakarų Vokietijos, paskaita. Meninę programą išpildys dainininkė Jūratė Tautvilaitė, neolituanų orkestras, vad. Algio Modesto ir Genovaitės Modestavičienės paruoštas montažas iš rašytojo Romualdo Spalio-Giedraičio, vienos kartos ciklo istorijos — 7 tomų. Nuo Gatvės berniuko iki

(Nukelta į 10 psl.)

Dalis svečių dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų 30 metų vedybų sukaktuviniame pokilyje. Iš kairės: C. Modestavičius, Nora Valiukėnienė, Bronius Kasakaitis, Valerija ir Mečys Šimkai ir D. Jurcienė.
V. Jasinevičiaus nuotr.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

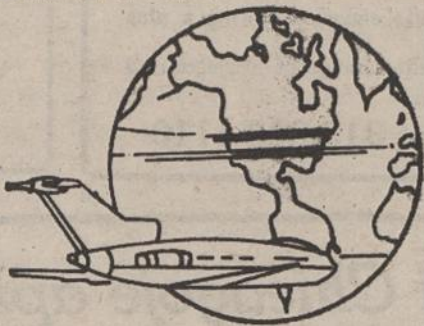
Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Bostono lietuviai

KULTūros klubo REIKALU

1950 m. buvo įsteigtas Bostono Lietuvių Rašytojų Klubas. Jis veikė kaip JAV Internacionalinio instituto narys. Po kelių savo veiklos metų pavadinimą pakeitė į Kultūros Klubas, o dar kiek vėliau į Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubas. Pirmuoju to klubo pirmininku buvo rašytojas Faustas Kirša, vėliau Bernardas Brazdžionis, Stasys Santvaras, dr. Marija Gimbutienė, dr. Juozas Girnius, dr. Jurgis Gimbutas ir visa eilė kitų, nes kasmet buvo nauja valdyba ir naujas pirmininkas.

Šis klubas neturėjo registruotų savo narių, o buvo tik klubo lankytojai. Klubas susirinkimai vykdavo tik žiemos sezono laiku kartą į mėnesį. Prelegentais yra buvę įvairių sričių specialistai iš visos Amerikos, Kanados ir kitur. Paskaitose buvo kalbama ir nagrinėjama: literatūra, dailė, muzika, medicina, atominės

CHICAGOJE

(Atkelta iš 9 psl.)

Aukšinio saulėlydžio gundymų (dar tebesančių spaustuvėje).

Montažą atliks neolituonų kolektyvas vadovaujamas Vytauto Kasniūno, sr. Dalyvauja: Audronė Pavilčiūtė-Karalienė, Viligailė Lauraitytė-Lendraitienė, Daiva Vaitkevičiūtė-Meilienė, Rita Valkiūnienė, Jūratė Tautvilaitė, Marius Kasniūnas, Linas Regis, Vitas Plioplys, Jonas Ruikis ir Jonas Savickas.

Visi kviečiami ir laukiami.

Po programos bendros vaišės.

SAVANORIŲ PAGERBIMAS

LB Marquette Parko apylinkės valdyba š. m. vasario 21 d. 7 val. vak., Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.), ruošia kūrėjams-savanoriams pagerbti akademi-ją.

Programoje: inž. Valdo Adamkaus paskaita ir sveikinimai.

Meninę dalį atliks solistė Praurimė Ragienė, Chicago lietuvių styginis ansamblis, vadovaujamas muziko Fausto Strolis ir Kr. Donelaičio aukšt. lituanistikos mokyklos mokiniai.

Visi kviečiami dalyvauti akademijoje-vakarieneje ir pagerbti kovotojus už Lietuvos nepriklausomybę.

Įėjimo auka 15 dol. asmeniui. Bilietai gaunami Paramoje. (aj)

energija ir bendrai fizika, chemija, filosofija, psichologija, teisė, archeologija, architektūra ir daugybė kitų sričių.

Per tuos veik trisdešimt metų šis klubas dirbo gražų kultūrinį ir mokslinį darbą. Tačiau 1979-80 metų sezono jau buvo tik pora paskaitų, o šiais metais klubo jau visai nesigirdi. Praeitą pavasarį, kada buvo ieškoma nauja klubo valdyba ir pirmininkas, iš eilės kontaktų asmenų niekas nesutiko dirbti klubo valdyboje. Be to, esamą valdybą užgūlė sunkesnės ligos. Taip ir liko nesudaryta nauja valdyba ir klubas sustojo veikęs.

Jeigu atsirastų norinčių atgaivinti ir dirbti klubo valdyboje, prašoma kontaktuoti buv. pirm. inž. Algirdą Ziką. Juk tikrai labai gaila jeigu klubas taip ir išnyks.

PARENGIMAI

• Kultūros Subatvakaris įvyks vasario 14 d., šeštadienį, 7:30 val. vakare Tautinės Sąjungos namuose. Prelegentas istorikas Vincas Trumpa iš Washington, D. C.

• Nepriklausomybės šventės minėjimas vasario 15 d. 10:15 val. ryto šv. Mišios šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, So. Bostone. Tolimesnis minėjimas 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Kalbės istorikas Vincas Trumpa iš Washingtono, D. C. Po jo kalbos meninė programa.

• Vasyliūnų koncertas. Smuikininko Izidoriaus ir pianisto Vytauto Vasyliūno koncertas įvyks kovo 1 d., sekmadienį, 3 val. p. p. First

CAPE COD

GRAŽIAI PRADĖJOME NAUJUS METUS

Naujų 1981 metų sutikimas įvyko gruodžio 31 d. p. F. Mandeikio rezidencijoje Cape Cod.

Mūsų nedidelė, daugumojė "saulėlydžio" amžiaus bendruomenė, tačiau judrios valdybos (pirm. V. Židžiūnas, vicepirm. G. Jančiauskienė ir J. Rūtenis, išd. I. Jansonienė, sekr. P. Šlapelis ir nariai J. Mikalauskas ir E. Strazdienė) vadovaujama, surengė bendrą visų narių Naujų 1981 metų sutikimą.

Prie bendro stalo buvo pasivažišinta skaniais valgiais ir "kilmingais" gėrimais. Maistas buvo koordinotas p.p. Jančiauskienės ir Jansonienės ir visų ponų skaniai, kruopščiai ir įvairiai paruoštas.

Prieš dvyliką valandą buvo išklausyta pirmininko V. Židžiūno pranešimas ir padėka F. Mandeikiui už leidimą naudotis šiomis patalpomis ir padėka visoms ponoms ir kitiems, kurie bet koku būdu prisidėjo prie šių Naujų Metų sutikimo paruošimo. Palinkėjo visiems geriausios sveikatos, sėkmės žuvavime ir kitokiame užsiėmime, gero sugyvenimo ir laisvės mūsų tėvynei. Sveikata tai mūsų brangiausias turtas, nes dėl "flu" susirgimų nematėme savo tarpe dalies valdybos narių nei abiejų buvusių pirmininkų ir kt. Todėl visiems jiems visų vardu lin-

& Second Church salėje, 66 Marlboro St., Bostone.

• Laisvės Varpo pavasarinis renginys įvyks gegužės 3 d. 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

kime kuo greičiausiai pasveikti.

Dar trumpą žodį tarė svečias iš Bostono visų gerai pažįstamas ir žinomas poetas Stasys Santvaras perduodamas poetiškai geriausius Naujų Metų sveikinimus ir linkėjimus. K. Barūnas perskaitė eilėraštį, o rengėjų vardu dar kalbėjo vicepirm. J. Rūtenis.

Prieš 12 val. buvo sugiedotas Tautos himnas ir prie šampano taurių palinkėta visiems geriausios sveikatos, sėkmės ir Dievo Palaimos. Po to dar buvo pasivažišinta ir šokta net iki 4 val. ryto. Visi išsiskirstė su pakilia nuotaika dėkodami valdybai už gražiai suruoštą sutikimą ir laukdami sveikesnių ir geresnių metų.

Šiomet žiema yra ypatin-gai šalta nors sniego ir ne-daug, bet atrodo, kad flu-influenza aplankė ne tik didžiuosius miestus, kur jau paskelbta epideminė susir-gimų padėtis, bet ir mūsų ramią Cape Cod apylinkę.

Visos bendruomenės vardu specialiai ir nuoširdi padėka priklauso F. Mandeikiui, kuris leido naudotis jo reziden-

cencijos patalpomis, nes be jų nebūtų nei kur susirinkti nei bendrai naujų metų sutikti.

Visiems linkime geriausios sveikatos ir sėkmės per ištisus Naujuosius 1981 Metus. (jed)

ROCHESTER

NERIJOS KONCERTAS

Sausio 24 d. kultūringai praleisime vakarą besigrožėdami Nerijos mergaičių dainomis.

Koncertą ruošia LB Rochesterio apyl. valdyba šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Pradžią 7 v. v. Po programos šokiai, grojant gera morkestrui, bufetas ir kiti įvairumai. Visi lietuviai ir jų draugai kviečiami atsilankyti!

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

COMPANION

COMPANION TO LITHUANIAN ELDERLY WOMAN. PRIVATE WARM ROOM AND BATH IN COMFORT. ABLE RANCH HOUSE SALARY NEGOTIABLE. CALL ANY TIME (215) OR 3-5249 (4-6)

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės. (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

EQUIPMENT DESIGNER

An auto industry supplier, located in the Union Lake area, needs an individual with the following credentials.

1. Min. 15 yrs. experience in equipment design and electrical
2. Engineering degree or equivalent on job training
3. Experience in the field of auto emission testing a plus

We are looking for a man to take charge of projects and handle all phases to completion.

Call Vern Hooper at 313-698-1110

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Kanados lietuviai

J. Varanavicius

• **LN visuomeninės veiklos komiteto** posėdis įvyko š. m. sausio mėn. 6 d. LN posėdžių kambaryje, kuriam dalyvavo: B. Abromaitienė, B. Bedarfienė, L. Dūda, A. Jankaitienė, P. Jankaitienė, H. Lapas, B. Laučys, L. Novogrodskienė ir A. Vaičiūnas. Buvo svastyti Užgavėnių karnavalo renginio reikalai, kuris rengiamas š. m. vasario mėn. 28 d. Lietuvių Namuose. Diskutuota karnavalo programa, kurią sudarys dvi dalys:

1. **UŽGAVĖNIŲ POPIETĖ** vyks nuo 3:30 val. iki 6:30 val. p. p. Bus meninė programa ir veiks organizacijų įrengti paviljonai. Ši popietė yra skiriama mūsų mažųjų jaunimui ir jų tėveliams, kurios metu vaikai pasirodys scenoje su menine programa, visi pasivaisins iš paviljonų ir virtuvės užgavėnių skanėstais ir gėrimais. Įėjimas — nemokamas. Kviečiami maži ir dideli, nes veiks 10 organizacijų įrengti paviljonai, kurie savo įvairumu nustebins visus atsilankiusius.

2. **KAUKIŲ VAKARAS** prasidės 7 val. p. p., kuriam bus išpildoma vyresnių grupių meninė programa, vyks šokiai, veiks užkandžių bufetas, baras su įvairiais gėrimais, loterija ir kitos staigmenos. Už maskaradinius drabužius ir kaukes bus mokamos premijos: I — \$100, II — \$75, III — \$50 ir IV — \$25. Rengėjai kviečia jaunimą iš anksto ruošti ir įsigyti maskaradinius drabužius ir kaukes. Įėjimas — \$5.00.

Užgavėnių karnavale dalyvauti yra pakviestos šios

organizacijos: Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas, Toronto ateitininkai, Toronto skautai, choras "Aras", "Gintaras", "Atžalynas", Maironio mokykla, Filatelistų Draugija, LN moterų ir vyrų būreliai. Šių visų organizacijų pasitarimas šaukiamas vasario mėn. 3 d., antradienį, LN posėdžių kambaryje.

• **Tautinių šokių grupės "Atžalyno"** metinis narių susirinkimas šaukiamas š. m. vasario mėn. 25 d., sekmadienį, 2 v. p. p. LN Mortos salėje. Dienotvarkėje: tėvų komiteto ir mokytojų pranešimai, tėvų komiteto rinkimai, veiklos ir kiti reikalai. Nariai kviečiami skaitlingai dalyvauti susirinkime.

• **Visuomeninės organizacijos**, kurios 1981 m. planuoja naudoti LN sales savo renginiams, kviečiamos nedelsiant užsiregistruoti raštinėje, nes jų pareikalavimas šiais metais yra padidėjęs.

• **Filatelistų paroda** rengiama š. m. balandžio mėn. 11 ir 12 dienomis, LN Karaliaus Mindaugo menėje. Parodoje dalyvauti kviečiami visi lietuviai filatelistai iš Hamiltono, Londono, Montrealio, Otavos ir Jungtinių Amerikos Valstybių. Draugija turi rodomiems 120 rėmų, kurių kiekviename telpa 6 albumo lapai.

Filatelistai kviečiami užsiregistruoti iki š. m. kovo mėn. 10 d. Informaciją ir registracijos reikalus rašyti Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos sekretoriui šiuo adresu: K. Kaminskas,

Vytautas ir Albina Tomkai įteikia Vliko pirm. dr. K. Bobeliui (viduryje) Tautos Fondui skirtą čekį 1000 dol. sumoje.

Šaunus pobūvis Juno Beach

Dr. Kazio Bobelio apsigyvenimas Floridoje (St. Petersburg) tikrai labai pagyvino lietuvišką veiklą ir pakėlė šio krašto lietuvių nuotaikas kūrybiniam visuomeniškam darbui. Visi Floridos lietuviai ne tik nudžiugo susilaukę plačiai žinomo mediko, bet taip pat tautiško pasididžiavimo jausmais pasveikino jo ryžtą neapleisti politiško ir visuomeniško darbo.

Nespėjęs net gerai atsikvėpti nuo kelionės į Madridą, nepailsėjęs po ilgo kelio ir įtempto darbo VLIKo seime šaltajame Toronte, jis su ponija Bobelienė atvažiavo į Juno Beach dalyvauti šios lietuviškos kolonijos steigėjo Vytauto Tomkaus šeimyninėje šven-

25 Norma Cres., Toronto, Ont. M6P 3G9, telefonas — 762-8496.

Solistė Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė dainuos Lietuvos Steigiamojo Seimo sukakties minėjime, kuris įvyks sausio mėn. 21 d. St. Petersburg Lietuvių Klubo salėje. Minėjimą rengia vietinis Lietuvių Klubas. Minėjime kalbės Jonas Daugėla.

tėje — jo vardadienio pokylyje.

Po tradiciskų lietuviškų pamaldų į Tomkų naujai pastatytą, puošnią sodybą sugūžėjo gražus draugų;

būrelis. Po skanių vaišių dr. K. Bobelis susirinkusiems svečiams padarė išsamų VLIKo veiklos pranešimą, plačiau stabteldamas ties Madrido konferencijos reikšmę ir jos eigą. Visi svečiai įsitikino, kad dr. K. Bobelis be visų kitų įgimtų talentų yra ir labai geras kalbėtojas.

Šio pobūvio šeimininkai Albina ir Vytautas Tomkai giliai įvertindami VLIKo darbus ir jo pirmininko asmenišką pastangą bei norėdami atžymėti dr. K. Bobelio viešnagę, įteikė Tautos Fondui savo asmenišką auką — visą tūkstantinę.

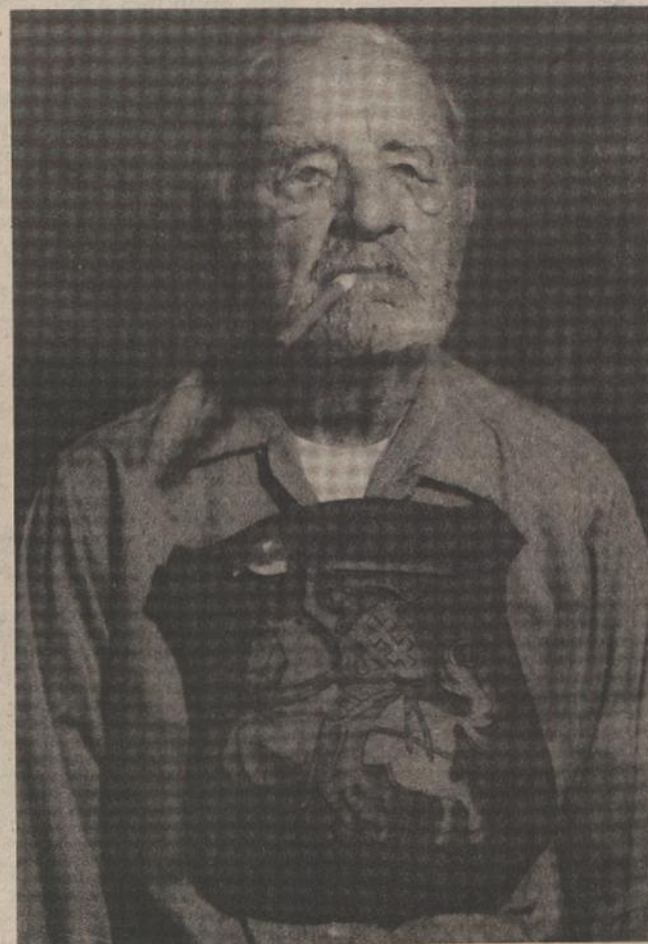
Be to šiame pobūvyje dar trumpas kalbas pasakė Jonas Daugėla ir Povilas Mikšys. Visai programai vadovavo VLIKo valdybos narys prof. Jokūbas Stukas.

Jz. D.

• **VI. Šniolis**, buvęs clevelandietis, dabar gyvenąs Palm Beach, Fla., sveikindamas su šventėmis pridėjo Dirvai paremti auką 12 dol. Ačiū už auką.

FLORIDOS ŠAULIŲ VEIKLA

Š. m. sausio 29 d. 2 val., Floridoj, Miami Lietuvių Klube, šaulių kuopa Aušra ruošia savo vėliavos šventinio iškilmes. Prelatas J. Balkūnas (šaulys) tars tai dienai pritaikintą žodį ir pašventins vėliavą. Bus meninė dalis-koncertas ir vaišės, kurios bus paruoštos vadovaujant dr. Norvaišienei. Valdyba prašo šaulius ir visus lietuvius dalyvauti iškilmėse. Auka 5 dol. Apie dalyvavimą pranešti iki sausio 27 d. K. Kodatienei telef. 866-3044 Miami, Rudaitienei tel. 943-9935 ar K. Pautieniui telef. 782-0395 Pompano Beach.

Jonas L. Kasmauskas, buvęs aktyvus tautininkų veikėjas Bostone, 98 metų amžiaus, dabar gyvenąs Floridoje, atsiuntė šią nuotrauką sveikindamas visus su praėjusiomis šventėmis ir linki Dirvai sėkmės 1981 metuose.

TARKIS SU DRAUGU National City Bank.

Paskolos — namų, mažo biznio, namų pagerinimo, universiteto — ir bile kuriems jūsų asmeninio kredito, einamojo ar taupymo planams — visais bankiniais reikalais jūs galite pasikliauti jūsų apylinkėje esančiu National City Bank. Kada yra piniginis klausimas, mes norime jums padėti.

N-C-B
NATIONAL
CITY BANK

Member F.D.I.C.

Detroito lietuviai

Antanas Grinius

FELIKSUI MOTUZUI 90 METŲ AMŽIAUS

Feliksas Motuzas

LŽ S-gos Detroito skyriaus žurnalistai savo tarpe turi seną žurnalistą veteraną, skyriaus garbės narį, Feliksą Motuzą.

Feliksas Motuzas gimė 1891 metais vasario 2 d. šaulių apskr. Joniškio vlsč., Rudiškių bažnytkaimyje. Pradžios mokslą ėjo pas savo dėdę aušrininką Juozą Motuzą. Vėliau įgytąsias žinias gilino pas vargonininką Joną Merkelį. Iš jų F. Motuzas išmoko ne tik skaityti ir rašyti, bet ir knyga pamilti. F. Motuzas dar jaunas būdamas dalyvavo J. Merkelių suorganizuotame jaunimo ratelyje. Šio ratelio tikslas buvo šviestis per dainas, žaidimus ir vaidinimus.

F. Motuzas pirmą kartą viešai scenoje pasirodė 1902 metais, statant veiklą "Aušra giedroje".

Spaudos darbe sukaktyvininkas pasireiškė dar būdamas visai jaunas. 1911 metais jis parašė "Rygos Naujienoms" pirmą savo korespondenciją. Jis taip pat rašė ir į "Vilniaus žinias", "Ūkininką" ir kitus laikraščius. F. Motuzas nenorėjo tarnauti okupantui rusui ir nestojo į jų kariuomenę. 1913 metais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Po poros metų persikėlė į Detroitą, kur ir dabar tebegyvena.

Detroito F. Motuzas su žmona Veronika įsijungė į visuomeninę veiklą. Dainavo choruose, vaidindavo įvairiuose rateliuose. F. Motuzui neretai tekdavo tokiems vaidinimams vadovauti ir režisuoti. Jo iniciatyva Detroito buvo įsteigtas Dailės choras ir 1917 m. kartu su M. Petrausku suorganizavo Lietuvos operos draugiją. F. Motuzas visur dalyvavo ir priklausė. Kartą F. Motuzas taip išsitarė: "jei aš kurį sekmadienį niekur nedalyvauju, gailiuosiu tos dienos, kad ji taip veltui praėjo". Žinoma dabar tas pasikeitė.

Sukaktyvininką pažįsta veik visi. Maža yra tokių organizacijų kuriose jis ne-

priklausytų. SLA, Tėvynės Mylėtojų draugija, Sandra, Detroito Lietuvių Organizacijų centras, ALR klubas, Dariaus-Girėno klubas, šauliai, ramovėnai, žurnalistai ir kitos organizacijos turi jį savo eilėse.

Prieš porą ar trejetą metų Detroito skyriaus žurnalistai jį pakėlė į skyriaus garbės žurnalistus.

F. Motuzas būdamas jaunesnis rašė į "Tėvynę", "Naujienas", "Sandarą", "Dirvą", ir kitus. Yra parašęs ir atsiminimų knygą, bet gaila ji dar tebeguli spaustuvėje. F. Motuzas yra malonaus būdo. Su visais gražiai sugyvena.

F. Motuzas turėjo gausią biblioteką ir įvairių raštų, bonų bei medalių turtingą kolekciją. Žmonai Veronikai susirgus ir vėliau mirus, F. Motuzui teko kraustyti į naują gyvenamąją vietą ir ryšium su tuo nustoti dalies savo kolekcijos. Dalį jo bibliotekos išsivežė Kent Universitetas, dalį perėmė sugauti St. Butkaus šaulių kuopa. F. Motuzas yra Detroito miesto garbės pilietis ir tuo diplomu labai didžiuojasi.

Nors F. Motuzas dar stiprus, bet negalėdamas vairuoti automobilio ir skaityti knygų ar laikraščių daugiausia laiką leidžia prie televizijos. Mažiau lankosi susirinkimuose ir renginiuose. Feliksas kuklus. Kad kas nuvežtų į parengimą nenori prašyti, o pasisiūlančių irgi nedaug atsiranda. Žiūrėk, kartais ir paveji F. Motuzą pėsčiomis einant į SLA 352 kuopos susirinkimą, kurioje jis daug metų buvo pirmininku. SLA jis labai gerbia ir kiek galėdamas stengiasi į kuopos susirinkimus atvykti.

Vasario 8 d. 12 val. Lietuvių Namuose įvyksta 352 kuopos susirinkimas ir jame bus pagerbtas Feliksas Motuzas jo 90 metų sukakties proga.

SLAVA STETSKO LANKĖSI DETROITE

Gruodžio 15 d. Detroito lankėsi Slava Stetsko, Muenchene leidžiamo prieš bolševikinių tautų lygos biuletenių leidėja. Ji buvo Madride vykstant Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje ir iš jos grįždama padarė platų pranešimą pavergtų tautų atstovams. Ji teigiamai atsiliepė apie Vliko pirm. dr. K. Bobelio ir Altos delegacijos veiklą Madride.

PASITARIMAS

Sausio 25 d. 12 val. šv. Antano parapijos patalpose įvyks svarbus DLOC pasitarimas Vasario 16 minėjimo reikalais.

A. A. KAROLIS BALIS PRISIMINUS

A. A. Karolis Balys

Gruodžio 24 d. atvykęs į Kūčias išgirdau liūdną naujieną: gruodžio 23 d. Anapolio ligoninėje mirė visuomeninės veikėjas Karolis Balys. Ir kas galėtų tikėti? Rodos taip dar nesenai režisieriui Justinui Pusdešriui mirus, jis lapkričio 15 d. Kultūros centre kartojo mą Sekminių vainiką ne tik režisavo, bet dar labai vykusiai suvaidino Petruilienės samdinį Joną.

Velionio kūnas buvo pašervotas Harris koplyčioje. Atsisveikinimas ir rožinis įvyko sekmadienį, gruodžio 28 d. 7 v. v. Atsisveikinimą pravedė laidotuvių direktorė Jolanda Zaparackienė, kuri tarė žodį ir velionio šeimai užuojauta pareiškė savo šeimos ir keletos organizacijų vardu: Detroito Lietuvių Kultūros klubo, St. Butkaus šaulių kuopos, Lietuvių Namų draugijos, Dariaus-Girėno klubo, žurnalistų ir kitų jai pavestų organizacijų vardu. Po jos atsisveikinimo JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Kutkus.

Karolis Balys gimė 1906 m. lapkričio mėn. 29 d. Rygoje, Latvijoje. Ten lankė pradžios mokyklą. Vėliau persikėlė į Skupiškį ir dirbo prie geležinkelio darbų. Darbas nepatiko, todėl persikėlė į Kauną ir kaip laiškanėšys dirbo pašte. Tuo pačiu metu lankė Kauno suaugusiųjų gimnaziją. Darbe buvo paaukštintas ir kaip skyriaus vedėjas dirbo Kauno Centriniam pašte.

Baigęs gimnaziją dirbo įvairiose pareigose paštuose Varniuose, Subačiuose, Josvainiuose, Klaipėdoje ir Vilniuje. Labai mėgo teatrą, todėl gyvendamas Kaune, Klaipėdoje ir Vilniuje lankė teatro studijas. Vilniuje sukūrė šeimą, vedė Stefaniją Šopytę. Čia susilaukė savo vienintelio sūnaus Kęstučio.

Pabėgęs nuo bolševikų, trumpai gyveno Vokietijoje. Po karo atvykęs į Ameriką apsigyveno Detroito. Dirbo įvairius fizinius darbus, bet daugiausiai "Star Tool and Die" kompanijoje, kurioje 1971 m. jau buvo inspektorium ir išėjo į pensiją.

Jo visuomeninė veikla buvo labai šakota, tačiau daugiau ar mažiau buvo surišta su teatru, vaidyba, dekla-

mavimu, meniškų ištraukų skaitymu iš įvairių veikalų. Jis dirbo tiek Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės ir Justo Pusdešrio dramos vienetuose. Savo dailiu žodžiu jis talkininkavo visoms organizacijoms, radijo valandėlėms ir visiems kas tik jį kvietė.

Paskutinius metus Karolis dirbo JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyboje kaip reikalų vedėjas. Tai buvo nepaprasto pareiginumo ir stropumo žmogus.

Po LB pirm. V. Kutkaus kalbos atsisveikino kiti lietuvių organizacijų atstovai: Narimantas Udrys — LB Detroito apylinkės valdybos vardu, Jonas Asminas — skautų Baltijos ir Gabijos tuntų vardu, Stasė Smalinskienė — jaunimo choro tėvų komiteto vardu, Albertas Misiūnas — Vilniaus Krašto lietuvių ir Lietuvių Melodijos radijo valandėlės vardu ir į karstą buvo įberta atvežtos nuo Vilniaus Gedimino kalno žemės žiupsnelis, Balfo direktorė Rožė Ražauskienė — Balfo vardu, Kazys Gričius — Scenos darbuotojų ir auksinio amžiaus grupės vardu paskaitydamas Maironio eilėraštį "Varpai".

Po atsisveikinimo sugiedotas Lietuvos himnas.

Pirmadienį, gruodžio 29 d. po pamaldų Dievo Apvaizdos bažnyčioje, nulydėtas amžinam poilsiui į šv. Kapo kapines.

PAKEITIMAS

Dr. kun. J. Prunskis į Detroitą atvyksta ne sausio 25 d., bet vasario 8 d. ir 12:15 val. Dievo Apvaizdos Kultūros Centre padarys pranešimą apie Madrido konferencijoje atsiųstus lietuvių reikalus.

• **Balfo Detroito skyriaus** auka Dirvai paremti buvo ne 5, bet 15 dol. Skelbiant įvyko korektūros klaida.

GRAŽIAUSIA KALĖDINĖ DOVANA

Žibanti, lietuviškais ornamentais išpuošta eglutė, šventiškai nusiteikusi gausi publika. Skanus lietuviškų valgių kvapas. Tai žiburio lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutės pirmieji įspūdžiai.

Užgesus šviesai susirinkusius žiūrovus sveikino mokyklos vedėja Danutė Doveinienė. Prasiskleidus uždangai scenoje jau matėme jaunosius mokyklos artistus, kurie kalėdiname vaizdelyje suvaidino "Nuotykių nykštukų karalystėje". Jų tikrai didelis būrys, pasipuošęs gražiais kostiumais, atliko savo roles nuširdžiai ir entuziastiškai!

Į kalėdinę nuotaiką įtraukė mokinių choras, vadovaujamas Prano Zarankos, kai žiūrovai buvo pakviesti kartu giedoti kalėdines

giesmes. Bešokant ratelius (vad. K. Jankutė) vaikai nekantriai laukė iš šiaurės ašigalio atvykstant Kalėdų senelio (M. Abarius), kuris šią popietę kalbėjo su vaikučiais lietuviškai ir juos apdovanojo dovanomis.

Ši maloni, kūrybinga, kalėdinėje dvasioje įkvėpta popietė, užslopino komercinį prieš kalėdinį triukšmą ir jauniems dalyviams padovanojo neužmirštamų lietuviškų prisiminimų pluoštą.

ŠAULIŲ BENDROS KŪČIOS

Jūrų šaulių švyturio kuopos moterų sekcija, vadovaujama Angelės Bukšniienės, gruodžio 24 d. šv. Antano parapijos kavinėje surošė tradicines bendras kūčias į kurias atsilankė gražūs šaulių ir svečių būrys. Dalyvavo lietuvių net iš kitų valstybių.

Kavinės kampe stovėjo šiaudinukais papuošta graži Kalėdų eglutė, prie jos sudėtos dovanos ir už jos sienoje didelėmis raidėmis užrašas: "Linksmų šv. Kalėdų ir Naujų Metų"! Kitame salės gale tarpduryje kabėjo papuoštas varpas.

Kuopos vicepirm. Bronius Valiukėnas pasveikino dalyvius ir trumpai papasakojo apie N. Lietuvoje švenčiamas kūčias. Švyturio kuopa laikydamosi lietuviškų tradicijų, jau kelinti metai iš eilės, ruošia bendras kūčias. Už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, partizanus ir išvežtuosius į Sibirą uždegti žvakę pakvietė kun. Alfonsą Baboną ir Vincą Rinkevičių.

Kūčių metu parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas pasveikino dalyvius su šventėmis pažymėdamas, kad Kalėdos yra taikos ir ramybės šventė. Kvietė visus, kurie turi kokių nors nesusipratimų, juos išlyginti ir susitaikinti. Palinkėjo geros sveikatos ir visiems sulaukti ateinančių Kalėdų ir jas vėl visiems čia susirinkus švęsti.

Po jo sveikino LŠST Garbės Teismo pirmininkas Marijonas Šnapštys, parapijos aukų rinkėjų vardu Juozas Kinčius ir Pilėnų stovyklos administratorius Stepas Lungys.

Padėtos prie Kalėdų eglutės dovanos buvo įteiktos: Aušros Lituanistinės mokyklos vedėjui mok. Antanui Vaitėnui, klebonui kun. A. Babonui ir mokyklos kapelionui kun. K. Simaičiui. Meninę programą atliko: Rūta ir Vytė Šnapštytės ir Vilija Telyčėnaitė.

Angelė Bukšniienė paskelbė šių kūčių ruošėjų pavardes: E. Bražiunienė, A. Bukšniienė, O. Kaselienė, E. Lungienė, G. Martysienė, D. Petrauskienė, S. Paulikienė, B. Sukauskienė, V. Šiurkienė, F. Televičienė, G. Valiukienė ir M. Žilinskienė.

GINTARO VALGYKLOJE

877 EAST 185 STREET

Tel. 531-2131

VĖŽIŲ VAKARIENĖ

Ketvirtadienį, sausio 29 d.

5:30 — 7:30 val. vakaro.

\$14.00 ASMENIUI.

Rezervacijas užsakyti iki

sausio 26 d.

• APDRAUDOS reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-5720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Dirvos prenumerata nuo 1981 m. sausio 1 d. pakeliama — metams 17 dolerių, pusei metų 9 dol. ir atskiro nr. kaina 35 centai.

Kanadoje gyvenantieji Dirvos skaitytojai, dėl skirtumo pinigų keitime, savo asmeniškose čekiuose prašome prie dol. sumos pridėti raides "U. S."

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atlieka dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

Superior Savings
ASSOCIATION**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS****ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

A. A.

INŽ. VACIUI VINCLOVUI

mirus, žmonai IRENAI, broliui MYKOLUI

ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiu

Juožas Kaklauskas

A. A.

DR. STASIUI TALLAT-KELPŠAI

mirus, jo žmoną MARIJĄ, serį ONĄ, gimines

bei artimuosius su širdgėla užjaučia

Elena ir Justinas

L i a u k a i

Snieguolė ir Juozas

M a s i u l i a i

Mūsų pirmininkui

A. A.

DR. ANTANUI MILIAUSKUI

mirus, jo giminėms ir artimiesiems gilią

užuojautą reiškia

LŠST Kar. A. Juozapavičiaus
kuopa

Mirus mylimai mamytei

A. A.

BIRUTEI DABRIKIENEI,

mūsų mielajai MIRGAI KIZIENEI ir visiems

artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

ir drauge liūdime

G. A. Karsokai

O. M. Naumanai

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Mielam mokslo draugui

A. A.

INŽ. VACLOVUI VINCLOVUI

staiga ir netikėtai išsiskyrus iš mūsų tarpo,
jo žmonai IRENAI, uošvienei, broliui ir vi-
siems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią
užuojautą ir kartu liūdime

Kazinieras ir Elena
P o c i a i

A. A.

VACLOVUI VINCLOVUI

staiga mirus, jo žmoną IRENĄ, gimines ir
visus artimuosius giliai užjaučia

Lili ir Vladas
B l o ž e s

Brangiam Draugui

A. A.

VACLOVUI VINCLOVUI

staiga mirus, žmonai IRENAI, broliui MY-
KOLUI, sesutei ONUTEI ir broliui JONUI
Lietuvoje, reiškiamo nuoširdžiausią užuojau-
tą ir kartu liūdime

Jonas, Viktoras ir Kazys
V e s e l k a i
su šeimomis

INŽ. VACLOVUI VINCLOVUI

mirus, jo žmonai IRENAI ir broliui MYKO-

LUI gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškia

Stasės ir Jono Kazlauskų
šeima

A. + A.

VACIUI VINCLOVUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia žmonai
IRENAI, broliui MYKOLUI ir giminėms ir
kartu liūdi

Stasys, Kazimiera, Šarūnas,
Giedrius ir Dana
L a z d i n i a i

Aukos Dirvai

Atnaujinami prenume-
ratą ir kitomis progomis
Dirvai paremti aukoj:

L. Grauzinis, Santa Monica 8.00
J. Špakevičius, Westwood 3.00
P. Milašius, Cleveland .. 3.00
J. Lušaitis, Westmont 2.00
V. Mariūnas, Cleveland .. 3.00
J. Matulevičius, Worcester 7.00
J. Vodopalas, Great Falls 5.00
S. Jaseliūnas, Toronto ..11.00
A. Motiejūnas,
Richmond Hts. 7.00
A. Idika, Springfield 5.00
K. Žemeckas, Indianapolis 7.00
Br. Tiškus, Collinsville ..15.00
P. Didelis, Philadelphia .. 2.00
V. Petrauskas, Chicago .. 5.00
B. Zabiela, Australija10.00
J. Pivoriūnas, Cleveland 10.00
A. Musteikis, Detroit 3.00
J. Stankus, Hamilton 8.00
Prof. dr. kun. P. Ragaižinskas,
Central America 8.00
J. Kalvaitis, Cleveland .. 6.00
D. Ūsas, Maspeth 8.00
E. Maslauskienė, Cleveland 7.00
A. Čėsna, Cleveland 3.00
J. Glemža, Vokietija 3.00
J. Sniečkus, Cleveland .. 3.00
K. Dulys, Crownsville ... 8.00
J. Kiaušas, Harrison 3.00
A. Leparskas, Warren .. 3.00
Dr. J. Kriaučiūnas,
Putnam 3.00
J. Vinciūnas, Chicago 3.00
P. Sirgėdas, Cicero 2.00
V. Janovich, Grenchtown 8.00
I. Petrauskas, Chicago .. 5.00
S. Velbasis, St. Petersburg 3.00
C. Tamašauskas, Phila. ... 3.00
F. Lapinskas, Windsor .. 3.00
J. Musteikis, Rochester .. 2.00
S. Petrulis, Omaha13.00
J. Rimkūnas,
New Buffalo13.00
L. Raslavičius,
Elk Grove Village 8.00
A. Rūkas, St. Petersburg 3.00
L. Stasiūnienė, Chicago .. 4.00
V. Kalytis, Great Neck ..13.00
B. Steikūnas, Chicago .. 3.00
V. Stropus, Chicago13.00
J. Mockaitis, Lansing 5.00
V. Morkūnas, Toronto .. 5.00
V. Matonis, Philadelphia 8.00
J. L. Kas, Sr.,
Ormond Beach 8.00
T. Mečkauskas, Lansing 10.00
J. Vaineikis, Chicago70.00
Dr. P. Pečiulis, Chicago ..12.00
V. Šamatauskas, Cleveland 3.00
Dr. P. Stungys,
Richmond Hts.12.00
Dr. A. Čepulis,
Willoughby Hills 8.00
A. Sušinskas, Cleveland 3.00
J. Budreika, Toronto 3.00
M. Selivončikas,
Dorchester 3.00
J. Juodvalkis, Chicago .. 3.00
X. Y., Chicago13.00
J. Rugienius, Detroit 5.00
A. Juška, Sterling Hts. .. 3.00
Balfo 76 skyriaus
valdyba Detroit ..15.00
P. Kvedaras, Toronto 3.00
J. Shaknaitis, Waterbury 6.00
J. Liaubienė, Cincinnati 12.00
K. Velyvis, No. Madison 3.00
K. Vaičieliūnas, Cleveland 3.00
D. Sulmar, Springfield .. 3.00
R. Nelsas, Fullerton 2.00
V. Senuta, Brockton 2.00
T. Janukėnas, Dorchester 3.00
A. Ambrazienė, Euclid .. 5.00
J. Kuprionis, Van Nuys .. 8.00
A. Valiulis, Los Angeles 6.00
J. Švarcas, Wickliffe13.00
A. Gudėnas, Euclid 2.00
A. Lingienė, Redford 8.00
J. Leščinskas, Detroit 3.00
S. Pročkienė, Chicago ..13.00
P. Ausiejus, Centerville .. 2.00
T. Blinstrubas, Chicago ..10.00
S. Stulpinas, Lake Worth 5.00
J. Maurukas, Surfside .. 3.00

Prel. J. Balkūnas,
St. Petersburg 2.00
Dr. St. Žmuidzinas,
Chicago 5.50
Kun. J. Žvirblis,
Grand Rapids33.00
A. Rastauskas,
Richmond Hts. 3.00
A. Gverzdys,
St. Catharines 3.00
Č. Satkas, Kirtland10.00
J. Valaitis, Great Neck .. 3.00
K. Sragauskas, Detroit .. 2.00
K. Bačauskas, Woodhaven 8.00
A. Bortkevičius,
Woodhaven 3.00
M. Jonikienė, Chicago .. 3. 00
L. Naglius, Chicago 5.00
J. Pavilionis, Philadelphia 3.00
E. A. Trečiokas,
Riviera Beach 8.00
K. Vilimienė, Novelty 8.00
J. Grigaitis, Chicago10.00
V. Butkūnas, St. Charles 3.00
J. Litvinas, Chicago 3.00
M. Gincas, Jupiter 3.00
O. Daniusevičius, Chicago 8.00
L. Lendraitis, Boston 3.00
R. Česonis, Cinnaminson 7.00
M. Kleinaitis, Gulfport .. 8.00
M. Stark, Santa Monica .. 8.00
J. Mockus, Yucaipa13.00
S. Lileikis, Dorchester .. 5.00
D. Senikienė, Monticello 23.00
J. Turčinskas, Chicago .. 3.00
A. Kruvelis, Chicago 8.00
A. Klein, Rochester 3.00
J. Mikalauskas,
Richmond Hill 3.00
O. Roznikienė, Chicago .. 3.00
V. Stadalninkas,
Los Angeles 3.00
F. Juras, Cleveland 3.00
B. Makaitis, Norwood 2.00
B. Sidzikauskienė,
Pompano Beach 3.00
E. Andrašiūnas,
Chesterland 3.00
V. Kazemekaitis, Racine 6.00
E. Krygerienė, Cleveland 3.00
J. Juška, Warren 8.00
A. Bliūdžius, Detroit 5.00
N. Gintalas, Baltimore .. 5.00
A. Leikus, West Haven .. 8.00
A. Repšys, Bellwood 3.00
A. Grigaitis, Manchester 3.00
K. Stašaitis, Detroit 3.00
Br. Šilas, Elizabeth 8.00
V. Gilyš, Los Angeles .. 8.00
L. Murelis, Chicago 3.00
L. Dovydenas,
Clarks Summit10.00
J. Petkevičienė, Cleveland 8.00
V. Palčiauskas,
St. Petersburg 8.00
P. Litvinas, Los Angeles 3.00
W. Diehl, Wickliffe 5.00
T. Sperauskas, Glen Cove 3.00
A. Ignaitis-Igas, Brooklyn 11.00
N. Matijošaitis,
Los Angeles23.00
Ed. Balceris,
Santa Monica13.00
R. Kavaliauskas,
New Fairfield 3.00
S. Jonaitis, Granville 3.00
B. Dundulis, Chicago 3.00
Dr. D. Naikauskas,
Windsor 2.00
Visiems aukotojams nuo-
širdžiai dėkojame.

• OHIO AUTO BODY,
savininkas Jonas Švarcas,
35571 Vine St., Eastlake,
Ohio 44094, sąžiningai ir
gražiai atlieka visus auto-
mobilių taisymo darbus. Iš
nelaimės vietos pašaukius,
automobilį atitempia į savo
dirbtuves ir greitai pataiso.
Skambinkite tel. (216) 942-
8038 ir viskas bus sutvar-
kyta.

**CLEVELANDO
PARENGIMAI**

• VASARIO 1 D. 4 v. p. p.
Dr. T. Remeikio knygos "Op-
position to Soviet Rule in Li-
thuania 1945-1980" pristatymas
Lietuvių Namuose.

• VASARIO 15 D. Lietuvos
Nepriklausomybės atstatymo —
Vasario Šešioliktosios minėji-
mas. Rengia Amerikos Lietu-
vių Tarybos Clevelando sky-
rius.

• VASARIO 21 D. Hamilto-
no teatro "Aukuras" premijuo-
tas vaidinimas "Antroji Salo-
mėja painiavose". Vaidinimą
ruošia LB Kultūros Taryba
DMNP parapijos salėje.

• VASARIO 22 D. ALT
S-gos Clevelando skyrius ren-
gia Vasario Šešioliktosios šven-
tės minėjimą Lietuvių Namuo-
se.

• VASARIO 28 D. — Pilėnų
Tunto Skautų Tėvų Komiteto
rengiamas Užgavėnių Blynų
balius Lietuvių namuose.

• KOVO 1 D. Balfo narių
metinis susirinkimas.

• KOVO 7 D. Kent State
Universiteto liet. programai
paremti vakaras. Rengia LB
apyl. ir apyg. valdybos.

• KOVO 15 D. Kaziuko mu-
gė.

• KOVO 22D. Aldonos
Stempuženės-Svedienės ir Jo-
no Švedo koncertas įvyks
Cleveland Music School Settle-
ment patalpose.

• KOVO 28-29 D. Meno pa-
roda. Rengia Korp. Giedra.

• KOVO 28-29 D. Clevelan-
do menininkų dailės paroda
DMNP parapijos salėje. Rengia
D.L.K. Birutės d-jos Clevelan-
do skyrius.

• BALANDČIO 25-26 D.
Vandos Aleknienės dailės kū-
rinių paroda D.M.N.P. parapii-
jos salėje. Ruošia Neringos
tunto Židiny.

• BALANDŽIO 26 D. — Šv.
Kazimiero lituanistinės mo-
kyklos mokinių pirmoji Komu-
nija.

• GEGUŽĖS 10 D. — Šv.
Kazimiero lituanistinės mo-
kyklos rengiamas Motinos die-
nos minėjimas.

• GEGUŽĖS 17 D. JAV LB
Kultūros tarybos premijų įtei-
kimas.

• GEGUŽĖS 23 D. Abitu-
rientų balius. Ruošia LB Ohio
Apygardos valdyba.

• GEGUŽĖS 31 D. — Šv.
Kazimiero lituanistinės mo-
kyklos mokslo metų pabaigi-
mas.

• BIRŽELIO 7 D. O. Mi-
kulskienės kanklių muzikos
studijos mokinių rečitalis.

• BIRŽELIO 20 D. Joninių
laužas O. ir V. Jokūbaičių so-
dyboje. Ruošia Clevelando
skautininkai-ės.

• APDRAUDOS reikalais
geriausius patarnavimus
gausite kreipdamiesi į Z.
Obelenį, tel. 531-2211.

CLEVELANDE ir apylinkėse

KALBĖS PROF. DR. TOMAS REMEIKIS

Clevelando lietuvių skautija vasario 1 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Lietuvių Namuose rengia prof. dr. T. Remeikio knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980" sutiktuves. Į sutiktuvų popietę atvyks pats knygos autorius. Vakaro ruošą rūpinasi vyr. skaučių draugovė, vadovaujama Ingridos Civišienės.

Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti ir pasiklausti dr. T. Remeikio pranešimo.

• **Vladas Šakalys**, laisvės kovotojas, neseniai pasitraukęs iš ok. Lietuvos, kalbės ALT rengiamame Vasario 16 minėjime Clevelande, vasario 15 d. 4 v. p. p. DMNP parapijos auditorijoje.

Meninę programą atliks sol. Aldona Švedienė ir komp. J. Švedas.

Iš amerikiečių kalbės kongresmanas John M. Ashbrook.

Visi lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti.

• **Jadvyga Budrienė** Birutės draugijos pirmininkė,

praeitą šeštadienį Lietuvių Namuose buvo pagerbta sulaukusi pensininkės amžiaus. Pagerbimą suruošė birutininkės ir sukaktuvininkės draugės. Apie jos visuomeninę veiklą kalbėjo Ingrida Bublienė, LB Kultūros Tarybos pirmininkė. Dalyvavo gausus būrys bičiulių.

Į pagerbimą taip pat buvo atvykę duktė ir sūnus su šeimomis.

ATVYKSTA HAMILTONO TEATRAS

Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras", pernai teatro festivalyje laimėjęs premiją, vasario 21 d. atvyksta į Clevelandą ir DMNP parapijos salėje suvaidins premijuotą Birutės Pūkelevičiūtės veiklą "Antroji Salomėja painiavose". Režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudobienė. Vakaro pradžia 7:30 v. v.

LB Kultūros taryba, šio vakaro rengėja visus maloniai kviečia atsilankyti.

House for sale by owner East Park Dr. beautiful 3 bedroom home, fire place, two bath etc. Owner agent. 531-6787. (4-7)

J. s. Džinaras Kižys (dešinėje) sausio 12 d. perduoda jūrų skautų Klaipėdos vietininkijos vėliavą naujam vietininkui j. v. v. Mariui Juodišiui. V. Bacevičiaus nuotr.

R. Babickui įteikiama Lietuvių klubo visuomeninė-kultūrinė premija 1000 dol. Iš kairės: R. Bublys, Z. Dučmanas, J. Stempužis ir R. Kudukis. J. Garlos nuotr.

LIETUVIŲ KLUBO KETVIRTOJI PREMIJA

Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubas jau ketvirti metai kai skiria premijas už visuomeninę ir kultūrinę lietuvių veiklą.

Š. m. sausio mėn. 10 d. Clevelando Lietuvių Namų salėje ketvirtoji premija buvo įteikta laureatui inž. muz. Rytui Babickui. Tą vakarą susirinkę svečiai jaukioje nuotaikoje pirma buvo pavaišinti kokteiliais, o vėliau pakviesti iškilmingai vakarienei, kurios metu visus pasveikino Lietuvių Klubo patikėtinių tarybos pirm. Zenonas Dučmanas. Baigdamas kalbą pristatė visus direktorius ir pasidžiaugė, kad Klubas vėl galėjo skirti kultūrinę premiją atžymėti Clevelando ir Ohio veikliuosius lietuvius.

Sekantis kalbėtojas direktorius inž. Raimundas Kudukis pristatė laureatą, apibūdindamas jo gyvenimo ir veiklos pagrindinius bruožus, dažnai humoristiniai perteikdamas jo asmenis ypatybes.

1000 dol. čekį įteikė Lietuvių Klubo patikėtinių tarybos vicepirm. Romas Bublys. Ilgais plovimais buvo pasveikintas muzikos ir sporto entuziastas inž. Rytas Babickas.

Laureatą atskirai sveikino LB Clevelando apylinkės pirm. Jurgis Malskis, šv. Jurgio parapijos choro vardu Pr. Razgaitis, "Nerijos" mergaičių vieneto var-

du Rita Klirienė, Clevelando vyrų okteto vardu V. Žiedonis, Algirdas Bielskus sportininkų vardu ir Čiurlionio ansamblio vardu Vladas Plečkaitis. Kaip programos staigmenai Vyrų Oktetas padainavo keletą dainų. Grojant Strimaičio orkestrui visi smagiai pasišoko ir pasidžiaugė šia švente.

Visą vakarą nuotaikingai pravedė Juozas Stempužis.

1980 m. premijos komisiją sudarė: Aurelija Balašaitienė, dr. Ed. Lenkauskas ir Kęstutis P. Šukys.

Lietuvių visuomenė džiaugiasi Lietuvių Klubo veikla, kad neužmiršta remti mūsų kultūrą išeivijoje. (ib)

VASARIO 16 MINĖJIMAS DAYTONE

Lietuvių kultūrinis komitetas, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties iškilmingą minėjimą Daytonė rengia vasario mėn. 14 ir 15 dienomis.

Programa numatyta šeštadienį, vasario 14 d. 6 v. v. Lietuvių Klube, 922 Valley St. Pagrindinis kalbėtojas yra pakviestas kun. Antanas Jurgelaitis iš Providence, R. I. Po to seks meninė programa, kurią atliks Clevelando vyrų oktetas vadovaujant Rytui Babickui, dalyvaujant solistei Irenai Grigaliūnaitei. Oficialiai programai pasibaigus svečiai bus pavaišinti. Po to bus praleistas subatvakaris lietuviškoje nuotaikoje.

Kitą dieną t. y. sekmadienį, vasario 15 d. 10:30 v. šv. Kryžiaus bažnyčioje bus atlaikytos iškilmingos šv. Mišios už kenčiančius lietuvius. Per pamaldas giedos oktetas ir solistė I. Grigaliūnaite.

Į minėjimą įėjimas nemokamas. Įeinant ir laike programos pertraukos bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Kiekvienas aukotojas galės laisvai pasirinkti kokią veiksmui skiria savo auką. Daytonė ir apylinkėse gyvenantys lietuviai ir lietuvių draugai, kviečiami gausiai dalyvauti pamaldose ir minėjime. Savo dalyvavimu mes parodysim, kad įvertiname mūsų menininkų pastangas. Tuo pat parodysim meilę Lietuvai mūsų tėvų kraštui.

Iki malonaus pasimatymo Daytonė. (jė)

• **Grażina ir Raimundas Kudukai**, plačiai buvo paminėti, įdedant jų nuotraukas, The Plain Dealer sekmadienio laidoje, kaip vykslą su kitais clevelandiečiais į prezidento R. Reagano inauguracijos iškilmes.

HOUSE FOR SALE

House for sale off Chardon Rd. Euclid 3 bedroom, brick, 2½ baths, finished recreation room, enclosed porch. Many extras. Excellent condition. Call: 481-6188. (45)

Premijų baliaus svečiai. J. Garlos nuotr.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISĖ NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

• **D. Mackialienei**, Los Angelės lietuvių dramos sambūrio režisierė, kurios vadovaujamas teatras be pertraukos dirba ir kasmet pastato bent po vieną naują veikalą, LB Kultūros taryba paskyrė premiją 1000 dol.

• **Filmo "Prezidentas Antanas Smetona Amerikoje"** gamybai aukomis jau parėmė šie ALT S-gos skyriai: Chicagos — 200 dol., St. Louis — 50 dol., Baltimore — 100 dol., Los Angeles — 400 dol. ir Clevelando — 200 dol.

Aukas šio filmo gamybai siųsti ALT S-gos pirm. A. Mažeikai, 13055 Mindanao Way #3, Marina del Rey, Ca. 90291.

• **Lietuvos Nepriklausomybės Fondas** parėmė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pradėtą darbą atnaujinant Lietuvos prezidento Antano Smetonos filmą 500 dol. (penkiais šimtais).

• **Antanas Kalvaitis**, gyv. Chicagoje, prie prenumeratos pridėdamas auką rašo: "Džiaugiuosi didžiai pagerėjusiu Dirvos turiniu. Giliai įvertinu jūsų toleranciją bei respektą skirtingoms nuomonėms. Apgailestauju, kad jūs esate verčiami spausdinti neįdomias ir įkyrias mūsų taip vadinamų "vadovų" polemikas."

• **Lietuvių Tautiniai Namai** Chicagoje, per valdybos sekretorių Mečį Valiukėną atsiuntė Dirvai paremti 100 dol. su linkėjimais visam Dirvos štabui sėkmingo darbo 1981 metuose.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Žibutės**, Argentinos lietuvių muzikinis vienetas, sėkmingai koncertavęs pernai Amerikoje, Dirvai atsiuntė švenčių proga sveikinimą, dėkojant visiems už gražų lietuvišką svetingumą, globą ir kelionės pasisekimą.

• **P. Bulkė**, gyv. Hamiltone, Ont., nuoširdus Dirvos rėmėjas, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo 100 dol. Dirvos leidimui paremti.

Nuoširdžiai dėkojame už auką.

• **Skulptorius Vytautas Kašuba** Kalėdų - Naujųjų Metų proga padovanojo Lietuvos generaliniam konsulatui New Yorke vėliausią savo kūrinį — **VYTAUTAS DIDYSIS 1392-1430**.

Generalinis konsulas Anicetas Simutis nuoširdžiai dėkoja skulptoriui už papuošimą kuklių Lietuvos generalinio konsulato patalpų vertingu kūriniu.

• **Žalgirio šaulių kuopa** Clevelande per A. Karsoką įteikė Dirvai paremti auką 25 dol. Ačiū.

• **Juozo Daumanto šaulių kuopa** Los Angeles, Cal. per išd. J. Avižienį Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• **LKVS Ramovė Philadelphijos** skyrius, per H. Misliauską Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• **Ingrida Bublienė**, LB Kultūros Tarybos pirmininkė, vasario 22 d. Baltimorėje rengiamame Vasario Šešioliktosios minėjime, pasakys pagrindinę kalbą.

• **Kun. Antanas Saulaitis**, S. J., PLB valdybos vicepirmininkas švietimo reikalams, išvyko į Pietų Ameriką, kur išbus porą mėnesių. Aplankys Kolumbiją, Argentiną, Braziliją ir Venesuelą. Praves jaunimo stovyklą, dalyvaus Pietų Amerikos Lietuvių Kongrese, tarsis lietuvių jaunimo švietimo reikalais.

• **Stasio Butkaus šaulių kuopa**, per išd. J. Augaitį, Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

LOS ANGELES

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS MINĖJIMAS

Los Angeles lietuvių kolonijoje Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo sukafties minėjimas prasidės jau vasario 13-tą dieną, kai prie Miesto savivaldybės rūmų bus iškeltos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Toliau iškilmės tęsis sekmdienį, vasario 15-tą, kai prieš eidami į bažnyčią, ramovėnams ir šauliam vadovaujant, išsilsime Lietuvos vėliavą šv. Kazimiero parapijos aikštėje. Po iškilmingų Mišių minėjimas tęsis netoli esančioje John Mar-

Iškilus Waterburio pramonininkas Malcolm Baldrige, prez. Reagano paskirtas Pramonės sekretorium. Waterburio respublikonų komitetai suruošė jam šaunias išleistas, kur tarp 500 respublikonų, demokratų ir nepriklausomų politikų bei verslininkų ir draugų, dalyvavo ir trys jam artimi lietuviai respublikonai. Iš kairės: Adolfas Čampė, Malcolm Baldrige, Danutė Venclauskaitė ir dr. Petras Vileišis.

shall aukštesniosios mokyklos salėje, kur turėsime kalbėtojų, sveikintojų ir gražią meninę programą. Po minėjimo, drauge su dalyvavusiais pabaltiečių ir kitų Pavergtų Tautų atstovais, pietūs Tautininose Namuose.

Vasario šešioliktos minėjimus išseivijoje tradiciniai ruošia Amerikos Lietuvių Taryba. Los Angeles ALTos skyrius jau kelinti metai šią šventę rengia bendrai su Lietuvių Bendruomenės Vakarų Apygardos Valdyba ir VLIKo atstovais. Piniginėms aukoms, kurios minėjimo metu renkamos Lietuvos laisvinimo reikalams, jau iš anksto yra išsiuntinėjami specialūs vokeliai. Aukotojai patys, pagal asmeninį apsisprendimą, pažymi ant vokelių, kuriai ar kurioms iš šių trijų organizacijų jie savo auką skiria.

Mūsų tolimoje Ramiojo Vandenyno pakrančių kolonijoje tokiu būdu randama išeitis ir pasiekama darnaus bendradarbiavimo bei gražaus sugyvenimo. Tam atsiekti, mat. reikia gabumo surasti kompromisą ir visapusių gerų norų, kuo mūsų kolonijos šių kilnių ir nepamainomų organizacijų vadovybės tikrai pasižymi.

(rs)

• **Svetimšaliai**, neturintieji JAV pilietybės, privalo sausio mėnesio bėgyje užpildyti pašte gaunamą registracijos kortelę. Nuo registracijos atleidžiami svetimų valstybių diplomatai ir prie kai kurių tarptautinių organizacijų akredituoti asmenys.

Neatlikę šios registracijos galės būti baudžiami

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PADĖKA

A. + A. ALEKSO SILIŪNO

gyvybei nuo piktaario smūgio 1980 metų gruodžio 12 dieną užgesus, dėkojame visiems pareikšusiems mums užuojautas šioje liūdesio valandoje raštu, žodžiu, per radijo, spandą ir gėlėmis.

Dėkojame visiems, kurie a. a. Alekso Siliūno atminčiai aukoją Lietuviškosios Skautijos Fondui, Lietuvos Dukterų Draugijai, Lietuvių Fondui ir Šv. Mišioms.

Ypatingai esame dėkingi gerb. kan. V. Zakarauskui, solistams D. Stankaitytei ir B. Prapuoleniui, kons. muz. A. Kalvaičiui, p. A. Juodvalkiui, p. G. Gražienei, p. B. Vindašienei, adv. C. Kal, Korp! Neolithuania garbės sargybai ir laidotuvių direktoriui Petkui už paskutinius patarnavimus mūsų brangų vyrą, tėvą, senelį, dėdę ir brolių palydint į Šv. Kazimiero kapines.

LIŪDINTI ŠEIMA

PADĖKA

Mirus mano brangiam vyrui

A. A. ALBINUI S. TREČIOKUI,

nuoširdžiai dėkoju kun. A. Stalioraičiui už atlaikytas šv. Mišias, Rožinį koplyčioje, palydėjimą į kapines. Mano gili padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems už užprašytas šv. Mišias, užuojautas ir gėles, už lankymą velionies laidotuvių namuose, gausų dalyvavimą palydėjime į amžinojo poilsio vietą ir už aukas KanaDOS Lietuvių Fondui, velionies vardu. Ypatinga padėka karstanešiams, E. J. Bukšaičiams, kurie globojo mane laidotuvių metu. Ponui J. Valaičiui už taip gražų atsišveikinimą velionies ir pareikštą užuojautą man. Ponioms O. Indrelienei ir Lydijai Novogrodskienei už tartą žodį, atsisveikinant velionį, atstovaujant SLA 236-tą kuopą. Taip pat už tartą žodį dėkoju poniai B. Abromaitienei, atstovaujant Tautinę Sąjungą. Juozui Šarapnickui SLA 72-ros kuopos atstovui Hamilton, Ont. ir Kostui Jonušai 728 kuopos atstovui St. Catharines, Ont. Ponioms prisidėjusioms prie paruošimo pusryčių. Visiems nuoširdus ačiū — Jūsų nuoširdumą visada prisiminsiu.

ONA A. TREČIOKIENĖ

Žalgirio šaulių kuopos nariui

A. + A. VACIUI VINCLOVUI

mirus, jo žmoną IRENĄ, brolių MYKOLĄ Clevelande, brolių JONĄ ir seserį ONĄ Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

ŽALGIRO ŠAULIŲ KUOPA